

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabó József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Megjelenik minden szerdán.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FŐMUNKATÁRS: Dr. IMECS JÁNOS ÜGYVÉD.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Egyes lap ára 20 fill. Kéziratok nem adnak vissza. Hirdetési díjak előre fizetendők. Nyilvántartási száma: 40 fill.-ért közöltetnek.</p>
---	---	--	--

Egy indítvány.

Csikszereda, 1907. október 7.

Borszéki Soma, ki a székelység megmentésének legbuzgóbb apostola, a tegnapi napon a Székely Otthon aradi országos gyűlése elé egy indítványt terjesztett. Ennek értelmében az országos gyűlés megkeresi a Székely Társaságok Szövetségét, hogy gondoskodjék a székely értelmiség érdekazonosságának megállapításáról; egyúttal az érdekazonosság egy konkrét érvényesülési formáját is megállapítja: a székely vasutak kiépítésének ügyét; melynek megvalósítását a társaságok kebelében alakítandó részvénytársaság útján ohajítja megvalósítani.

Őszintén üdvözljük ezt az eszmét. Végre kiemeli a székely akciókat a kicsinyességek keretéből. Eddig mindig csak tyukokkal és libákkal kísérleteztünk. Holott nyilvánvaló, hogy a székelységet csak nagyobb méretű eszközökkel lehet a kívándorlástól megmenteni, amelyek az állandóság jellegével vannak s az összszégre kiható eredményekkel bírnak.

Kis és nagyipar teremtése, a közbirtokossági javak megmentése, sűrű vasúti hálózat: ezek legyenek a főfeladatok, melyeket aztán csak kiegészítsenek a kisebb működési területek.

Nálunk Csikmegyében az állattenyésztés fejlesztése s az értékesítésnek szövetkezet útján való fokozására kellene első sorban a mentésnek irányulnia.

A székely körvasutaknak kiépítése magában rendkívüli és eredményeiben előre nem látható előnyöket biztosít a mezőgazdasági életnek s bizonyára üdítő hatása lesz a most tengődő kis és nagy iparra.

Másfelől a vasutak kiépítése, ha arra a székely értelmiséget meg lehet nyerni, a megalakuló társaságnak tekinthető jövedelmet biztosít.

A legnagyobb jelentőséget azonban az adja a tervnek, hogy végre a székely értelmiség érdekazonosságának egy konkrét formáját megállapítja.

Aki ismeri a székely társadalom szétforgácsolt voltát, ami a földrajzi helyzetben csak részben leli magyarázatát; aki elgondolja, hogy a székely-társaságok évek óta ugyiszólva hasztalan fáradoznak azon, hogy a székely társadalmat végre egy tábortba tömörítsék, annak nem kell hosszasan magyaráznunk, mit jelentene, ha a székely értelmiség érdekeit végre egy csomóba lehetne egyesíteni, a most széthúzó szálakat egy célra összpontosítani.

A részvénytársaságot, ha már együtt volna, könnyű lenne más eszméknek megnyerni. Ez volna a központ, amelyből idővel a székely társadalom egészséges tábora kifejlődne; hatalmassá, egységessé tenné a székely társadalmat, amely a székelység vágyainak, törekvéseinek hű kifejezője, érvényesülésüknek biztos eszköze volna.

Nem tudjuk még, hogy az aradi

országos nagy gyűlés mit végzett, de Borszéki Somának indítványát helyesnek, ésszerűnek és a székelység egyeteme érdekében valónak tartjuk. Hogy megvalósítható-e, ez a nagyobb kérdés.

Általában az egész székely akciónak az a hibája, hogy sokkal többet beszélünk, mint teszünk. Lehet hallani szép terveket, életrevaló eszméket, de soha egy sem valósul meg.

Talán most az egyszer nem pusztán kiáltó szava lesz Borszéki Soma indítványa s ezzel megkezdődik azoknak a terveknek megvalósulása, melytől a székelység jobb jövőjét várja.

Székely kiállítás.

Szeptember hó 29-én nyitotta meg Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter államtitkárával a székely vármegyei nagyszámú képviselői jelenlétében a székely kiállítást, mely alkalommal fényes tanubizonyosságát szolgáltatva a székelység anyagi fellendülése iránti érdeklődésének, meleg rokonszenvének, feltétlen barátságának.

Mindenféle tekintetben általános nemzeti jelenségnek tűnik fel az a rövid idő alatt összehozott kiállítás. Nemcsak Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek volt ez alkalommal módjában az, hogy a székelyföldi mezőgazdasági fejlődési állapotokat közvetlenül vegye megfigyelés alá s ez által a kirendeltség működését is helyes mértékben irányítsa; hanem a székelységnek a szomszédos vármegyéknek, felismerve itt-ott elmaradottságukat, a szászoknak fejlett gazdasági kultúráját, gazdasági életünk egyes hiányait s annak nevezetesebb mozzanatait, melyet az egész kiállítás hűen tükrözött vissza; ugyiszintén a székely kirendeltség munkálkodását, melynek eredményei lépten-nyomon megnyilvánultak.

A sok látnivalóval kapcsolatosan sok nemes eszme is felszínre került, melyek mind a Székelyföld felvirágoztatását célozták. Csak hogy az eszme ne maradjon eszme és szalmaláng, hanem tette váljon s életet adjon a jövő fejlődési irányának, mely a munka és a tőke korszakában megnyilvánulni s a termelésnek a legszélesebb körű elemeit vonja magához.

Mezőgazdaságunk fejletlen, iparunk, melynek feltételei megvannak, — még a kezdet kezdetén van; az önálló gazdasági berendezkedés közből állunk s még az irány sincs kijelölve, amelyen haladnunk kellene. Élünk a jelennek s politikai elvekért szaladunk.

Elfeledik a székelységet gazdasági alapon erőssé és maradandóvá tenni. Hiába építünk kártyavárat, ugys összeáll az; a gazdasági életnek alapját kell letenni s felépítik azt a fejlődésben rejlő viszonyok, mely aztán sziklaszilárd lesz.

Ilyen alapépítménynek tekintendő a tagosítás keresztülvitele, mely nélkül gazdálkodni jövedelmezően nem lehet; a székely transverzális vasut kiépítése,

mely biztosít a termelés mindennemű kedvező konjunkturáiról, s ezt tetőzi be a népnek társadalmi szervezése. Az idegenforgalmunk emelése, havasgazdálkodások rendszeres szervezése s törvényes alapjai biztosítása.

Egy új határhő volt ez a székely kiállítás, melylyel a székelység eddigi kulturális haladását megjelölte, s most tovább indul, hogy jövő boldogságát megteremtse.

Ritka vidéki kiállítás, mely oly látogatottságnak örvendett, mint a szentgyörgyi; Csikból magából legkevesebb 1500 látogató fordult ott meg. Ami részben hátrányára is volt a szemlélőknek, mivel a sok látogató miatt alaposan nem lehetett mindent megtekinteni.

A kiállítás minden egyes részét hosszadalmas volna leírni, épp azért csak rövidesen ismertetjük.

A Szabadság-tér, ahol a kiállítás helyét foglalt, egész körül volt kerítve s itt voltak elhelyezve a mezőgazdasági gépek és eszközök, Magyarország legjobb gyárjai által bemutatva.

Köröskörül voltak elhelyezve a lovak és szarvasmarhák.

A lovak átlag kevés és gyenge anyaggal voltak képviselve. Kancza esikkel díjat nyertek: Bíró József esicsói, Jakab Márton szögödi és Kovács Gergely verebesi gazdák.

Az erdélyi fehér szarvasmarha átlag nagyon kis számmal volt képviselve, tulnyomó számban volt a berni siementhal. Magyar erdélyi teheneivel díjat nyert Sándor István esikszentimre lakos.

A sertés-osztályban a jorksírei, berksírei és mangalicza fajokból sok példányt mutattak be. Díjat nyert Zerbos György gyönyörű kifejlett kanjával.

A juh-csoportban kevés, de igen szép állat volt képviselve; volt ott a csiki raezka és cigója is, melynek negyedik díjat Bójtó Lajos esikszentimre lakos nyerte el.

Baromfiak a csiki csoportban majdnem minden fajból voltak. Az első díjat Szigeti Varga Lászlóné csikszeredai földműves iskolai igazgatóné nyerte el.

Nagy látogatottságnak örvendett a termény és természeti csoport. Egy nagy tágas pavilonban voltak elhelyezve a különféle gyümölcsök, gyümölcsborok, likőrök, selyem termékek, gabonaminték, tejtermékek stb. Egy nagy kollektívóval vett részt a csikmegyei gazdasági egyesület s a csikszeredai földműves iskola. A csiki csoportban szép terményekkel vettek részt Rancz Lőrincz csikszeredai, Péter Miklós esicsói, Todor István esutószegi, Sándor Gergely szentimrei, Veres József szentsimoni, Lázár Miklós taploczai lakosok stb.

Gyümölcsöket állított ki Cseh Vilmos, melyek általános feltűnést keltettek; Paláncz Sándor jenőfalvi, Gergely József szentsimoni, Sándor János szentgyörgyi lakosok.

Mézettermékekkel: Benedek Gábor

menasági, Albert Ödön szeredai, Xántus Elek somlyói lakosok.

A juri dícsérő oklevéllel tüntette ki a csiki terménycsoportot.

A kiállításnak egyik legszebb része volt a háziipari és néprajzi osztály. Itt mutatta be a Székelyföld háziipari termékeit és ásványvizeit; szebbnél szebb szőttesek, varrottasok és festékesek méltán lepték meg a szemlélőt. A csiki tárgyak egy hatalmas szobában voltak elhelyezve; ott foglalt helyet Balló János csiki székely stift butoraival dekorálva, melyet a székely nemzeti múzeum meg is vásárolt; a jenőfalvi festékest szövő asszony és a madarasi fazekas, Gidró Mátyás madarasi szücsnek modeljei. Legkitűnőbb volt Kállay Ulbné csiki székely varrottas gyűjteménye, melyek máma csak ereklyeszámba jönnek mivel azokat nem igen készíti senki.

Szép varrottas gyűjteménye volt még dr. Szini Jánosné és Kovács Juliskának, aki a varrottasnak egy új nemet mutatta be.

A csiki szobában festékeseket állítottak ki: Sándor Gergelyné, Sándor Jánosné, Szóke Józsefné, Tompos Kálmán, Jakab Ferenczné, Péter Karolin, Gergely Lina, Demes Istvánné stb.

Ott foglaltak helyet vármegyénk ásványvizei és közetek; továbbá repáti, fejtéri, tusnádi, Attila, Szentanna, Katalin borvizek.

Ott volt kiállítva a vaslábi márványbánya részvénytársaságnak gyönyörű sírkövei.

A csiki csoporton kívül igen feltűnők voltak az udvarhelymegyei iparfejlesztő bizottság által rendezett kollektívók. Elsőrangú készítmények voltak a Baresai és Társa udvarhelymegyei szövőgyár készítményei fonálból és nyers selyemből.

A székely nemzeti múzeum néprajzi eszközöket és tárgyakat állított ki.

Nagyon érdekes volt a sepsiszentgyörgyi vadászegylet gyűjteménye. Továbbá az iskolák, az Erdélyi Kárpát Egyesület stb. kiállítása.

Hu kép volt e kiállítás a székelyföldi gazdasági viszonyokról és kulturális fejlettségéről; amely mind a mellett, hogy a kiállítás sikereiben gazdag volt, maradi állapotainkat tükrözte vissza. Nem is zárhatjuk le a kiállítás aktáit, mert a további modern irányú fejlődés megkívánja, hogy nagyon, de nagyon gyakran visszatérjünk azokra s megjelöljük az utat, melyen egy a mezőgazdaság, mint a háziipar terén haladnunk kell.

Dr. K. J.

Az aradi generális székely-gyűlés.

Október hó 5-én zajlott le Aradon a városháza nagytermében a székelyek generális-gyűlése, amelyen elpanaszolták a székelyek égető bajait.

A székelyek nagyrésze reggel 8 órai vónattal érkezett Erdély felől. A későbbi vonatok is folyton ontották magukból a székelyeket, akik közel félezeren voltak. Az utca tarkállott a magyar zsinoros székely atyafaktól, akik nagy kokárdákat tűztek ki a mellükre.

Az őszi és téli idény újdonságai

megérkeztek és nagy választékban kaphatók **NURIDSÁNY MÁRTON** női és férfidivat üzletében **CSIK-SZEREDÁBAN.**

Az ünnepek sorozata reggel 9 órakor kezdődött ünnepi misével, amelyet a minoriták templomában tartottak meg. A misén Elekes Béla háromszéki főispán vezetésével megjelentek az összes székelyek. A mise a már közölt program szerint folyt le. Innen a negyvennyolcadiki múzeumba mentek a székelyek és megtekintették az ereklyéket.

Délután négy órakor nyitotta meg Bedő Árpád dr. a diszközgyűlést. Nemzeti cél az — ugymond — amelyért zászlót bontunk, hogy edes hazánknak szolgálatot tehesünk. A mi városunk ez évvel ezelőtt a székely nép-örök vezére, Arad alapította. Jussunk van tehát a mozgalom megindításához és kötelességeink is vannak iránta. Kötelességünk, hogy itt, a nemzeti helyeken lépéseket tegyünk arra, hogy a magyarság ereje számszerűleg is fokoztassék. Ebből a célból nyitott meg a mai rendkívüli diszközgyűlést. Igaz örömmel és testvéri szeretettel üdvözölöm önöket.

A közgyűlés vezetésére Elekes Béla, Háromszék megye főispánját ajánljuk. (Eljenzés). A jegyzőkönyv vezetésére pedig felkérjük Dávid Antalt. (Eljenzés.) Ezzel a közgyűlést van szerencsém megnyitottnak nyilatkoztatni.

Elekes Béla elfoglalva az elnöki székét, megköszöni a közgyűlés bizalmát. Mi székelyek — ugymond — tudjuk és érezzük, hogy a nemzeti vidékeken elszórtan élő véreink faji jellegének megtartására az utóbbi időkig vajmi kevés történt. (Helyeslés). A legnagyobb örömmel és lelkesedéssel kell tehát üdvözölnünk minden olyan törekvést, amely a magyarság megtartására irányul. Abban a reményben, hogy ezt a célt sikerül majd elérnünk, üdvözölöm önöket.

Azt hiszem, uraim, mindnyájuk érzését tolmácsolom akkor, mikor indítványozom, hogy a közgyűlés a magyar nemzeti kormányt táviratilag üdvözölje. (Helyeslés).

A díszelőknök zajos tapsal fogadott beszéde után az egyesületek, testületek és kiküldött képviselők igazolása következett.

A közgyűlésen jelen voltak: Elekes Béla Háromszék vármegye főispánjának elnöke alatt: Varjassi Lajos Aradváros polgármestere, Sebess Dénes miniszteri oszt. tanácsos, Koós Mihály dr. miniszteri titkár, Sándor József az E. M. K. E. alelnöke, Ferenczy Géza dr. országgyűlési képviselő, Nagy György dr. országgyűlési képviselő, Borszék Soma ny. m. tanácsos, Zakariás János dr. országgyűlési képviselő, Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő, Gödri Ferenc polgármester, Kádas Kálmán főjegyző, Ferenczy Géza dr., Benkő Gyula, Balázs József, Szócsa Dániel, Balla István, Csutak Lajos, Bokor András, Kirle Antal, Szondy János, Somogyi Kálmán, Bene Gyula, Imoch József főszolgabíró (Nagyenyed), K. Nagy László főszolgabíró (Szamosújvár), Balló István dr. csikvármegyei kir. tanfelügyelő, László Gyula a Székely Szövetség alelnöke, Lajos Dénes lapszerkesztő Marosvásárhelyről, Finte Ferencz, Pál Miklós tanár, Veress István (Nagyenyed), Dóca Ferencz kir. törvényszéki bíró a tordai székely társaság elnöke, Fülöp Endre, Kádár Jenő, Kovács Vince, Polányi János, Drágos Arisztid, Weinberger Henrik, Bodó Albert, dr. Várady Kálmán, Szacsavay Gyula dr. ügyvéd, (Kézdivásárhely), Süss Nagy Lajos, Nalász Géza, Fekete József, Harmat Ferencz, Bence Endre, Szabó Lajos, Szilágyi György, Mistóth Sándor, Nagy Kálmán, Zab István, May Soma, Tauszik B. Hugó, (Marosvásárhely), Dező Kálmán dr., Jakabffy István, Rédiger Károly, Nagy János, Gáspár István dr., Kristóf György, Vitan Gábor, Szabó Béla, Papp Sándor, Pál Miklós, tuznádi Imets Illés kir. törvényszéki jegyző, (Arad), Sófalvi György, Szarka László, Leivecky Dező, Tóth Zsigmond, Pavlovits Szvetozár dr., Bodó Lázár, Hojts Marton, Szatmár Árpád, ifj. Konecz Gyula, Kovács Ferencz, Cs. Endre Dániel, Finta Lajos főmérnök, Bodó Endre, Tsché Péter, Bedő Árpád dr., Dávid Antal, Szabó Zoltán, ny. huszárezredes, Novák Ferencz, Szongott Vilbald, Bulbok Bogdán, Páll Kristóf, Benkő Gyula, Bene Gyula, Jatzkó Imre, Várady Kálmán, Komlós Imre, Pataki János, Zima Artur, Nádler Lajos, Kovács Géza. Kovács Bernárdin, és még sokan mások a társadalom előkelő tagjai közül.

E névsor felolvasása után Barabás Béla dr. üdvözölő beszéde lett volna a napirendi köztudomásos pontja. Barabás azonban — mint Bedő Árpád bejelentette — Kossuth Ferenc táviratilag hívta fel Budapestre. Barabás Bedőhöz intézett levelében menti ki távol maradását és kéri őt, tolmácsolja a gyűlés előtt szívélyes testvéri üdvözlését.

Elnök: A közgyűlés Barabás távollmaradását sajnálattal tudomásul veszi.

Egy mélyreható kulturális és közgazdasági felolvasás következett ezután. Sándor József az E. M. K. E. alelnöke és főtükra fejtette a határvideki rendszer hatását a székelység mai kulturájára, hangulatos bevezetés után vasolja a határvideki szervezést létre jövetelét. A székely határvideket — ugymond — a török invázió, a mirigyvész és a csempészet megakadályozásának ürügye alatt szervezték, tulajdonképen célja pedig a székely népek és vele Erdély magyarságának gazdasági kiaknázása, kulturális tönkre tévése volt. Ennek az iszonyú csapásnak hatásait érzi a székelység most is. Amit székely elődeink már 1448-ban elmondtak, azt elmondhatjuk, most is. Minden hadjárásban és táborozásban ott voltunk, ami öseink vére különböző orszá-

gokban bőven omlott és a mi csontjainkból halmokat hánytak. Roppant erkölcsi erő van a magyar nemzetben, de a változott idő szükségéhez képest ki váltja anyagira? Mert erős társadalom nélkül nincs szabadság. Az lesz a nemzet igazi vezére, ki ezt megcselekszi. (Taps).

A zajos éljenzéssel és tapsal fogadott beszéde után Sebess Dénes dr. igazságügyi miniszteri tanácsos, mint a székely kirendeltség központi ügyosztályának vezetője tartotta meg a díszbeszédet az erdélyi részek földpolitikájáról.

A székelykérdést, mint hazánk egyik égető közgazdasági és nemzetpolitikai kérdését, nem szabad elszigetelten, különleges szempontokból bírálunk.

Itt világrámlatok hatásait érezzük s legyünk tisztában azzal, hogy fujunk politikai és társadalmi felsőbbeséget, fejlődésképeséget megzavarni akaró törekvésekkel szemben a nemzeti termelés minél szélesebb alapokra való helyezését, annak minél tökéletesebbé való fejlesztését kell közdelembbe szállani. A népjólét fokozása, az érdekek megzavart harmóniájának helyreállítása a cél s erre a nemzet minden erejére, éleslátására és főként értelmiségének bevonására van szükség.

Ha valaki bejárja ma Erdély folyamvölgyeit, vagy hegyi falvait: — nemzeti különbség nélkül — megdöbben a vidék, a falvak siri csendje. Enek nem csendül meg nem visszhangzik a hegy a dolgozó fiatalság zajától, pusztá, kihalt a falu. Csak egyszerű-készer elevenül meg, mikor összegyűlnek az öregek és a gyermekek, hogy a fiatalságot az erőt, a munkabírást az Amerika felé vívó vonat-hoz kísérik. Erdély állomásain megszokott jelenség már a síró, lármázó tömeg, a bucsuzkó távozók; azután csend lesz a faluban. Egy-egy szomorú arcú öreg legelteti kőmazdagra kötött marháját ott a kopár hegyoldalon, vagy völgyek szegényes viskói mellett. A csiki-háromszéki havasok közt, a kattogó gyár mellett izadó napszámokban feltalálni véljük azokat fiát, unokáját, kik mint primorok vagy löfők a szabadságharc küzdelmeiben vérük hullásával igyekeztek megtartani a hazának azt a földet, melyet a végzett Attila óta rendel számunkra. A másfél ezer éves otthon szeretete nem köti le Csaba nemzedékét, a föld tulajdonosa másé — s ő világtájak felé szélszörva felelti ősi hagyományát. A kopott sárvískók között handukoló öreg öklök — talán az a fel-szabadult jobbágy, kinek a magyar haza Kossuth szavaira földet és szabadságot adott.

Mi történt: itt azóta, hogy az érsemlyeni búcsú itt járt s hogy a szabadságharc nagy vívmányai áthatoltak a politikai és társadalmi életet, mióta a törvény előtti egyenlőség, az önkormányzat, a gyűlékezési jog, a sajtószabadság nagy elvei diadalmaskodtak?

Mi történt a paraszattal? minő átalakulás ment a község keresztül? — Ugy zetszik, mintha alapjában megrendült volna, mintha fel-ozlott volna vagy legalább annak, mintha csak a külső — nehezen elviselhető — kötelek tartanak fenn kényszerrel az alaki összetartozáságot.

Miért történt az, hogy a tömegek politikai győzelemben, mely nekik a szabadságot, testvériséget és egyenlőséget áldásait szerzte meg, megelégedést, jólétet, anyagi boldogulást nem eredményezett.

Azt látjuk itt is, amit világszerte, hogy a korlátlan és szabadsverseny nyomása alatt mindinkább és inkább eltűnnek a kis és közep-termelő erők és egzisztenciák mint versenyképtelenek. Aki nagy termelővé nem tud emelkedni, az alá süllyed. A középosztály megszűnik termelő erővé lenni, vagy apró gazdaságokká morzsolódik össze, vagy a latifundium vagy a töke nyelt el. Toqueville mondja a Souveniben, hogy „azt beszélük, hogy a francia forradalom, miután befejezte művét, véget ért — és ime folytatódik.“ Elértünk-e valaha oly társadalmi átalakulást, mely teljesebb, mint amilyen apainknak kellett, vagy csupán — azon időnkint megszűnő — anarkia felé haladunk, mely elaggott népek ismeretes és győ-gyithatlan betegsége?

A negyvennyolcadiki forradalom nem fejeződött be gazdasági téren. A szabadság és egyenlőség sokszor torz ideákká váltak az életküzdelmekben a gazdasági erők mérkőzése közben.

A negyvennyolcadiki szabadságharc ember jogok kivívásával egyenlőséget teremtett de a gazdasági erők élet halál harcában az egyenlőséggel állította szembe a szegényt és gazdagot. A patasat magára maradt töke szegénységével, tudatlanságával. A patriarkális családi élet helyébe keserű gyűlölet, gonosz ezinlés vagy erköletlenség tűtöt tanýat.

A törvények labirintusában eligazodni képtelen a kis existenciát támogató nélkül. Lehet számára a legúsztabb humanitással megalkotott egyenlőség, ha például a háromnapos fizetést elrendelő váltó végzést nem érti meg, ha házat, melyet nagyapjától örökölt, melyet magának tudott, egy napon azért veszik el tőle árverés útján, mert rosszhiszemű szomszédja — a téves telekkönyvezést felhasználva — azt valamelyik banknál megterhelte.

Egy maroszéki-somodi székely embert az elmúlt évben kikérdeztem amerikai élményeiről. Miért ment el, miért vágyik vissza? — Dolgozni sokat kell ott uram, nem is fizetnek olyan tulsokat, mint azt hirdetik. Más-

fél év alatt 800 forintot takarítottam meg az igaz, de tiszser olyan nagy munkával mint idehaza. Hanem ha munkám elvégeztem, nem parancsolt velem senki többet. Nem kellett félve találgatnom a faluba jövő kocsi robogásáról, hogy az végrehajto, ügyvéd, vagy szolgabíró-e. Nem zaklattak adóért, mert ott a székely ember nem fizet semmit, nem kell ácsorognom sok nagy munkanapokon hetenkint különböző hivatalok előtt és még sem beszéltek velem lenézöleg senki, hanem magával egyforma embernek tekintet.

Csikmegyében az idén egy napszámoknak négy-öt koronát is fizettek. A női cselédek soha nem remélt magas fizetéssel kerestettek, de hiába. Közös konyhák alakulnak rendre az országban, mert nincs házi cseléd. A munkások százezrei kelnek át évenként a tengeren tulra, megdrágítva itt a termelést, sokszor lehetlenné téve a megélhetést az itthon maradtoknak. Nagy paraszteszaladok, melyek erős patriarkális szövetsége alkotta a községi életet, feloszlottak. Egyik másik fiu elment a nagyvilágba, fiakkeres, rendőre lett, megvetöleg bezel ott hon maradt öcsésével, ki irykedve nézi a civilizáció áldásaiban részesülő ideösb testvérét, ki egy nap keres dorbézől urakkal annyit, mint ő egy hónap alatt. A leány egyenesen belchull az iszapba anélkül, hogy sejtene, mikor házi-szöttek ruháját bubos fejkötőt uri ruhával cseréli ki. Mindenki utálja a falusi közönséget. Ha azután megjön a levél a távoli országból nagyitással és csillógó képekkel teli, százan esnek a még habozók gondolkodóba inkább ma, mint holnap, csak el innét.

Hazánkban rövidesen a törvényhozás elé lesz terjesztve az új telepítési törvény, most lépett életbe a gazdasági munkásházák állami támogatásáról szóló törvény, melynek nemzetpolitikai fontosságát kiemelni felesleges.

Sebess Dénes azzal végzete beszédét, hogy nem szabad mindent az államra bízni, hanem a társadalomnak is tenni kellene valamit a nép megmentésére. Utal arra, hogy a nemzetiségi pénzüzetek a haszon nagy részét kulturális és népmentési célokra fordítják. Ezt nem látjuk a magyar pénzüzeteknél. Nézete szerint csak erős társadalmi akcióval menthető meg a székely és a magyar köznép.

Élénk tapsal jutalmazta meg a közgyűlés közönsége Sebess beszédét, melynek elhangzása után Ferenczy Géza dr., a nagyajtai kerület országgyűlési képviselője tartott felolvasást a görög keleti vallás és a székelység viszonyáról. Alapos statisztikai adatokkal támogatva, határozati javaslatban kéri a közgyűlést, mondja ki, hogy a görög keleti magyar egyház szervezését a 26000 székely érdekeltségénél fogva székely kérdésnek tekintsi a erköletileg kötelez minden székelyt a faji öntudat és összetartás érzetének ápolására s az erre irányuló akcióban közremunkál.

Egyhangu helyesléssel fogadták el a határozati javaslatot, mire a Székely Otthon előadója, Bodó Albert dr. fejtette ki a székely akció célját.

Beszédeben rámutatott arra, hogy Aradmegyében is vannak egész községek, melyeknek lakossága tiszta magyar volt s ma már hirmondónak nem látni magyar embert. A nemzetiségek erős munkájához — ugymond — hozzájárul a magyar társadalom tagoltsága, az egyetértés hiánya. A magyar társadalmat ezért szervezni kell s önségely útján kell e bajokat meggyógyítani. Az elhagyott gyermekek felnevelése, kiképezetése, nemzeti bizottság összeállítása: ezek az eszközök, melyek a magyarság megmentésére vezetnek. Végül határozati javaslatban kéri a közgyűlést, hogy hatalmazza fel a Székely Otthon egy száz tagu bizottság alakítására. (Helyeslés). E bizottság részletes tervét a jövő évi székely kongresszus elé fogja terjeszteni.

Elekes Béla elnök indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy az elhangzott beszédekért a szónokoknak köszönetet mond és a beszédek kinyomatásáról gondoskodik. Ugyancsak köszönetét fejezi ki a közgyűlés az aradi Székely Otthonnak, amely buzgó közremunkál a székelység megmentésében.

Bedő Albert dr. elmondta ezután a Székely-Otthon akciójának eddigi eredményeit. Két elhagyott székelyfiúról fog az Otthon gondoskodni és kéri a többi székely társágot is hasonló akcióra. (Helyeslés).

A határozati javaslatok.

Zakariás János dr., a kovásznai kerület képviselője statisztikai adatokkal támogatott beszédeben mutatta ki ezután, hogy az utóbbi idökben a nemzeti vidékeken is erősbödik a magyarság. Különösen kulturális tekintetben itt is messze felülmúlja a magyar nép bármelyik nemzetiséget. Határozati javaslatában indítványozza, hogy kérje a nagygyűlés a kormányt a nemzeti vidékeken élő magyar ifjuság kiképzéséről való gondoskodásra és szakiskolák felállítására. (Helyeslés).

Zakariás indítványát Kristóf György dr., Balló István dr. és Bedő Albert dr. felszólalásai és módosításai után a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Borszéki Soma nyugalmazott miniszteri tanácsos indítványozta ezután, hogy szólítsa fel a közgyűlés a Székely Társaságok Szövetségét a székely vasutak költségeinek részvény-

társaság útján való fedezésére és e célból egy tanulmányozó bizottság kiküldésére.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Bedő Árpád dr. meleg szavakkal mondtott erre köszönetet a megjelenteknek, kérve őket a székelység ügyének további meleg pártfogására.

Elekes Béla elnök a közgyűlés nevében hálás köszönetet mondott az aradi Székely Otthon elnökségének, valamint Arad város közönségének és polgármesterének a szívélyes fogadtatásért és támogatásért, végül lelkes szavakkal beárta a gyűlést.

A kormányt a következő táviratban üdvözölte a közgyűlés:

Wekerle Sándor miniszterelnök ur önmagyméltóságának

Budapesten.

A hazai székelység folyamatban levő nagygyűléséből, melynek főtárgya beható tanácskozás a nemzeti helyeken veszélyeztetett magyarság megvédelmézésének módzatai felöl, üdvözöljük a nemzeti kormányt s nehéz küzdelmei között biztosítjuk legszilárdab ragaszkodásunkról s annak minden tagjára Isten áldását és segítő erejét kérjük.

Bedő Árpád dr., Elekes Béla,
az aradi „Székely Otthon“ a közgyűlés díszelőnöke elnöke.

Kossuth Ferenc a következő táviratot intézte az aradi Székely Otthon elnökségének:

Öszintén fájlam, hogy a kiegyezési tárgyalások generális-gyűlésükön leendő megjelenését lehetlenné teszik s így csak ez uton küldhetem meleg, rokonszenvem biztosítását az egyhegyülteknek.

Kossuth.

Üdvözölő táviratot küldött még csikszentmihályi S. Kálmán nyugalmazott táblabíró is.

Az E. K. E. Valasztmányának XVII. évi jelentése.

Az 1907. szept. 8-án tartott közgyűlése alkalmából). (Folytatás).

A gyergyószentmiklósi osztálynak ez idő szerint 376 korona 69 fillér vagyon van. Az újjászervezés munkáját, mint ügyvivő Fejér Mihály dr. ügyvéd vette kezébe a napokban tartott értekezlet alkalmával. Rövid idő alatt az osztály újjáalakult és az az újjáalakulás igen nagy reményekre jogosít fel. A lelkes hangulatu értekezlet alkalmával Korbuly Miklós gyógyszerész saját készítményül fenyo sós-borszeszenek árusításából 5 százalékot ajánlott fel.

Itt említtük meg, hogy az E. K. E. gyujtón kívül egyéb háziipari czikkeink nagyon keveset jövedelmeztek, pedig ha tagjaink kizárólag azokat fogyasztanák és azok érdekében akciózt fejtenének ki, akkor rövid idő alatt be lehetne népesíteni turista alkotásokkal hegysegeinket. Az E. K. E. gyujtóból a mult év folyamán 612 korona 33 fill. folyt be.

A háziipar és közgazdasági ügyekben való működéseink közben jelentösebb mozzanatok nem merültek fel. A háziipar ügyében csakis arra kellett szoritokoznunk, hogy a hozzánk fordulónak a szükséges felvilágosításokat megadjuk, továbbá arra, hogy egyes háziipari foglalkozókat a folyóiratunkban esetről-esetre közzétett díjtalan hirdetésekkel támogassuk. Ez ügyben a vezetést a Magyar Védő Egyesület és a Tulipán-Szövetség vette kezébe igen széles körű akcióval. Nem maradt tehát más hátra, mint az, hogy egyesületünk a megfigyelés álláspontjára helyezkedjék és csakis akkor lépjen újabb akcióba, ha ez üdvös társadalmi akcióban hanyatlás állna be. Ezt azért kell hangsúlyoztatnunk, mert ahol az egyesületi alkotások nyoma nagyobb, nagyobb turista forgalom keletkezik, ott mindig igen tág tere van a meglevő háziipar fejlesztésének és új háziipari czikkeik bevezetésének, mert apróbb tárgyakat csak ott lehet árusítani, ahol idegen forgalom van.

A hazai fürdők érdekében a mult egyesületi év alatt is serényen munkálkodtunk. Azoknak ügyét legjobban szolgálja a Mátyás király szülétsi házában levő, két szobát betöltő állandó fürdőügyi kiállításunk, amelyben szemléltető módon és tanulságosan vannak bemutatva az egyes fürdőtermékek és minde-nütt fel vannak tüntetve, hogy hazai ásványvizeink és fürdőink milyen külföldi hasonló termékek gyógyhatásának felelnek meg. Már a mult egyesületi év alatt felmerült az az eszme, hogy egyesületünk a Magyar Védő Egyesület kolozsvári vezetőségével karöltve indítsa on erdélyi fürdők érdekében nagyobb akciózt és díjtalanul nagy mennyiségben szétosztó rópirattal teremtsen nagyobb forgalmat. Ez akciózt az idő előrehaladottságánál fogva különös tekintettel arra, hogy a fürdő- és ásványvitulajdonosokat is be kell vonni, nem hajthatjuk végre; de a jövő év folyamán idejekorán megindítjuk, azzal a reménnyel, hogy azzal neonszak egyes embereknak leszünk hasznára, hanem remélhetöleg megnövekedő idegenforgalommal a turisztaság ügyét is fogja szolgálni.

Turista munkálataink, jóllehet anyagilag igen korlátozt, mégis számottevök. Felújítottuk Kolozsvár környékén az útjelzőseket. Több új jelszótablett állítottunk ki. Bővítési munkála-

tokat végeztünk a bukktetői turista vendéglőnél és menedékházunknál. Ugyancsak hasonlólag jártunk el a kányafői turista vendéglőnél és menedékházunknál. A tordakörnyéki utjelzési munkákat 15 jelző oszlopok és 30 jelző táblának felállításával befejeztük. Még csak az van hátra, hogy utjelzési rendszert egész Torda-aranyos-vármegyére kiterjesszünk és a vármegye turista térképét elkészítsük. Torda városa a jelző oszlopok adományozásával támogatta egyesületünket. Utjelzéseket készítettünk továbbá a Vigyázóról a Székelyó vizeséhez. Bejártuk említett hegységnek összes feljáró útjait. A jelzéseket jövőre fokozatosan el kell készítenünk, hogy ez érdekes hegység, mely székhelyünkhöz elég közel van és Kolozs-megyének legmagasabb csúcsa, a megérdemelt elbánásban részesüljön.

Igen érdemes munkákat végeztünk Révi osztályunk, amely központunk közreműködésével a Zichy Ödön cseppkőbarlang mintegy 600 méter hosszú, eddig ismeretlen részét kutatta fel. Ez újabb felfedezett barlangrészt a tél folyamán ajánljuk feltárni és a közforgalomnak átadni. A Révi barlang látogatása öröndetesen szaporodik. A múlt egyesületi év alatt a látogatók száma majdnem 6000. Elkészült a barlang előtt a díszes megállóhely, amely jóllehet az államasutak költségén épült, de mivel egyesületünk fardozásának eredménye, mult évi működésünk legfőbb kora. A megállóhely létesítésénél kiváló érdeme van Zichy Ödön grófnak és Jarmál Béla kolozsvári üzletvezető választmányi tagnak. Most már a Zichy-barlang megálló helyénél az összes személyvonatok feltételeesen megállanak és ontják a turisták százait. Révi osztályunk mult évi bevételé 2994 kor. 4 fillér, kiadás pedig 1698 kor. 41 fillér volt. Folyó évi költségvetése 3295 kor. 63 fillérben állapított meg. Réven a turistaságnak ügye a legjobb irányban fejlődik. De hiszen fejlődnie is kell, mert követeli, sürgeti a nagyarányú idegenforgalom, amelyről 4 évvel ezelőtt még álmodni sem mertünk. A Révi barlang eddigi feltárt részének térképét sokszorosítottuk. Erdély folyóirattalunkkal szétküldöttük összes tagjainknak, továbbá megküldöttük az összes iskoláknak és mindazoknak is, akik a barlang iránt érdeklődtek. Az áttekinthető és nagyobb térkép példányoknak a tudományos intézetek részére való megküldése szintén folyamatban van.

A Torda-hasadék és a Székelyó vizesénél lévő utjaink az időjárás viszontagságai által nagyon megrongálódtak. A jövő év folyamán fő feladatunkat kell kezezzék azoknak kijavítása, illetőleg a javítás költségeinek előteremtése. A székelyó vizes útjának javítási költségét a jövő évi költségvetésbe felvettük. Azonban a Torda-hasadéki útra fedezetet nem találunk. Torda Aranyos-vármegye közönsége a turistaság iránt nem érdeklődik. Sajátságos jelenség, hogy tordai osztályunk működése éppen akkor lanyhult el, amikor a hasadéki út elkészítésére a központi pénztárból 3000 koronát fordítottunk és aztán is minden évben kisebb-nagyobb munkákat végeztünk a vármegye területén.

A mult évben Szováta-fürdőn tartott közgyűlésünknek jelentést tettünk volt, hogy brassói osztályunk egész működését egy a Nagykőháson építendő nagyobb szabású menedékház létesítésére összpontosítottuk. Az osztályunk e célra elegendő vagyonra nincs és központunk sem talál fedezetet a hiányzó összeg pótlására, azért az osztály 10 korona kölcsönről szóló részlegyet bocsátott ki. A részlegyeknek elhelyezése még mindig folyamatban van. A menedékház részére az anyagok a folyó évben beszerezettek. A jövő évben megkezdődik az építés, ha tagjaink és mindazok, akik a turistaság iránt érdeklődnek, nem sajnálják a Rüközi Ferencz nevet viselő menedékházra 10 korona kölcsön nyújtását. A visszafizetés módozatai meg vannak állapítva és biztosítva van, hogy mindenki a kölcsönzött összeget rövid idő alatt visszakapja. Nem áldozatkészséget kérünk tehát tagjainktól, hanem csak jóakaratot. A mult évi költségvetés alapján elhatároztuk volt, hogy Szováta-fürdőről kiinduló útjelzési munkákat fogunk végezni a Mezőháson és egy messzelátó tornyot építtünk a Csereenyés tetejére. Erre vonatkozólag a helyszíni szemlét is megtartottuk. A fürdőigazgatóság a költségekhez való hozzájárulást megtagadta. Mindazonáltal faldalommal kell jelentenünk, hogy a szép tervnek f. évi kivételé meghiúsult, mert nem sikerült Marostorda vármegyétől, amelynek a helyszínen nagy kiterjedésű erdőbirtoka van, a szükséges faanyagot megkapni. Ebből láthatja a t. Közgyűlés, hogy milyen akadályokkal kell egyesületünknek küzdenie. Egyesületünk az az egyesület egyedül az országban, amely minden jövedelmét alkotásokra költi és amely egyesületnek tisztviselői kara és mindenki munkása önzetlenül dolgozik a nemes célért és azért, hogy a nagyközönségnek szolgálatára legyen. Többszörösen hatványozva adja vissza mindig azt a csekély támogatást, amelyben esetleg részeseül és mégis egyesületünkől mindenki csak kér, követel, de neki vajmi keveset adnak. Mult évi záró számadásunk szerint a központi pénztárból turistasági célokra fordított kiadásaink 5556 korona 65 fillért és a postaportó kiadásaink, amelyek legnagyobb részben az idegenforgalom érde-

kében kifejtett működésből származtak, 1591 korona 87 fillért tettek ki.

Igen fontos esemény volt egyesületünk életében, hogy néhai tiszteleti tag urunknak Czárán Gyulának örökösei egyesületünknek 6000 korona alapítványt tettek le azzal a kéréssel, illetve kikötéssel, hogy az alapítvány évi kamatai az általa feltárt Bihar-Hegeység turista forgalmi hozzáférhetőségére használat-sék fel. Ez az alapítvány nemcsak azért bir egyesületünkre nézve kiváló fontossággal, hogy ezáltal megszűnt aggodalmunk a Meleg-Szamos forrásra, Csodavár, a Gallina és Bulz-völgyben végzett munkálataink fenntartását illetőleg, hanem kiváló jelentősége van azért is, mert hazafias és pártolást érdemlő feladatunknak szakadatlan teljesítése közben a bizalom és szeretet, az elismerés és buzditás legelső ilyen nagyobb mérvű megnyilvánulása ez az alapítvány. Hogy az alapítók intencióinak megfelelő hessünk azonnal intézkedünk, hogy a Meleg-Szamos forrásainál lévő utak, karfák és lépcsők kijavítsanak. Amint ott járt tagtársaink jelentik e munkák atok végre is hajtottak. Tagtársaink bejárták a többi körutakat is és jelentések alapján a jövő évben azok rendezőhatóságát fogjuk végrehajtani és az ottani utjelzéseket kijavítani. Több utjelzési táblát már megrendeltünk és azoknak kifüggesztését a jövő évi turista időszak megkezdése előtt végrehajjuk. Kérjük a t. Közgyűlést, hogy az alapítvány adományozóinak szavazzon köszönetet.

A Mátyás-kerületi szülőföldi házában lévő történelmi, földművelési néprajzi és háziipari osztályokból álló múzeumunk a mult év folyamán a legnagyobb és legféltöbben gondoztuk. Mert az egy megbecsülhetetlen idegenforgalmi intézmény és egyesületünknek hatalmas erkölcsi tőkéje. Bárki jön városunkba azt felkeresni. Elmagadtatással nyilatkozik arról. Tudomásul vesz egyesületünk létezéséről és megtanulja becsülni egyesületünknek közhasznú működését. A mult év folyamán Angliából, Franciaországból, Ausztriából, Németországból, Romániából igen tekintélyes számm látogatóink voltak. Látogatóink volt továbbá Oroszországból, Amerikából, Törökországból, Svédországból is. A Mátyás-ház ma már ország-világ érdeklődésének központja és így csak érthető, ha a külföldi figyelmét is magára vonta. A múzeum látogatók száma folyó év augusztus hónapban érte el a 20,000-t. A mult évi látogatók közül ki kell emelnem dr. André Richard müncheni egyet. tanárt, Hampelné Pulszky Polixina, továbbá a múzeumok és könyvtárak ország. főfelügyelője tagjainak Szalay Imre helyettes főfelügyelője, dr. Fejérváti László, Radics Jenő udvari tanácsosok és Seelmayr Vilbald m. igazgató urak látogatóit, akik mind elismerőleg nyilatkoztak a múzeumról és az abban tapasztalt rend és tisztaságról. A múzeum életében jelentősebb mozzanat volt az, hogy az új nemzeti színház megnyitása alkalmával a Ferencz-József iparműzemben rendezett háziipari kiállításban részt vettünk 124 darab olyan kalotaszegi himnuszok bemutatásával, amelyek addig közszemlére nem voltak kitéve. A kiállítás hazánknak számos kitűnősége, közöttük Darányi Ignác földművelésiügyi miniszter, Justh Gyula képviselőházi elnök urak is megtekintették és elismeréssel nyilatkoztak arról. Az említett himnuszokat azután 10 évesen tárolni a múzeum zárt folyosóján kiállítottuk. Kiállítottunk továbbá a Szent-Ferencz-rendiek zárdájából Hermann Antal dr. múzeum igazgatójának fardalhatatlan munkásságával összefüggő régi egyházi himnuszokat is 5 db éves tárlón. E gyűjtemények kiállítása állandóan nagy érdeklődést tartogat képezik. Közel kétezerrel teljesebbé akkor, a mikor indítványoztuk, hogy Hermann Antal dr. igazgató urunknak fardalhatatlan szavazzon a t. közgyűlés köszönetét. Múzeumunk tárgyai a mult év folyamán a részünkre bocsátott állami csekély segélyből (folyó évre 300 korona) és a múzeumi bevételekből eszközölt beszerzéssel igen jelentékeny, összesen 212 tárggyal szaporodott. Hogy csekély anyagi erővel ilyen szaporulatot érthetünk el, annak magyarázata abban rejlik, hogy gyűjtőink költségeket, napidíjakat soha fel nem számították és mindig arra törekedtek, hogy a tárgyak tulajdonosait ajándékozásra vagy olcsó árszabásra bírják rá. Igen értékes anyagot sikerült megszerezniünk a kis mosterségek régi szerszámainak felgyűjtésével.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A csiksomlyói gimnázium áthelyezésének ügye.** A csiksomlyói római kath. főgimnázium áthelyezésének ügye. — ugy lát-szik, — teljesen megfenekelt valahol, vagy pedig időtlen-időlkig előlázódik. S míg az itteni gimnázium áthelyezésének kérdése már több mint egy évtized óta vajudik, addig Székely-Udvarhelyt nemcsak, rövid tizenegy-tizenöt év alatt másodszor fog új épületbe beköltözni a római kath. főgimnázium. Ugyanis, mint biztos forrásból értesülünk, a vallás és Foköz-tatásügyi miniszter tárcája költségvetésébe a jövő 1908. évre 300,000 korona összeget vett államsegélyként a státus részére a székely-udvarhelyi gimnázium új épületének felépítési költségeire. A székelyudvarhelyi gimnázium épülete még teljesen megfelel a célnak s mégis a második új épületbe vonul be, — míg a mi áthelyezés ügyünk a megv. lósalástól most talán még távolabb áll, mint állott évekkel ezelőtt. A kormány 300,000 korona ösz-szeget oly összeget illesztett bele költségvetésébe, amennyit még ily célra eddig nem adott. Most tehát nincs alapja azon eddigi kifogásnak, hogy nem emelheti fel a már meg-

szavazott 230,000 koronát 300,000 koronára, amennyit a többi tényezők hozzájárulásképp kértek a kormánytól. Nekünk éveik kel. vár-nunk, hogy precedens álljon elő s csak akkor lehet reményünk, hogy mi is megkapjuk a nagyobb államsegélyt, — de az is csak talán. Mert a 70,000 korona kiegészítési többlet talán bele sines illesztve a jövő évi költségvetésbe. Azért jó volna, ha a megye és város vezető emberei minden befolyásukat latba vetnék, hogy az állam ezen összeget adja meg, hogy végre legyen ennek a hosszsz húzavonának. — Még pár szavunk volna a gimnázium áthelyezésével kapcsolatban azokhoz, akik részint hivatalból, részint választás útján tagjai a státusgyűlésnek. Ugyanis tudunkkal eddig sem a státusgyűlésben, sem az igazgatósági gyűléseken, — pedig csikmezei igazgatótanácsunk is van, — soha nem történt oly nagyobb arányú felszólalás, amely az áthelyezés ügyét a megvalósuláshoz közelebb vitte volna. Már közeledek az idei státusgyűlés ideje. Ezt megelőzőleg meg kellene beszélni a csikmezei státusi képviselőknek, hogy mily arányú akcióit szándékoznak a gyűlésen kifejteni, hogy végre-valahára a státust is rákényszerítsék arra, hogy tegye magáévá igazán az áthelyezés ügyét és járjon ő is hathatósan közre, hogy az állam megadja az építési államsegélyt. Ha pedig ezt nem teszik meg, hanem a státus ismert nemtörődömségére bízzák a dolgot, akkor az áthelyezésből nem lesz semmi. Hisz láthatják a megye vezetői is, hogy mi kor a 100,000 koronát megszavazták az építési költségeire, de megvonták azt a pár ezer korona eddig adott évi segítséget, már ujhól nehézségeket kezdett az igazgatótanács támasztani. Ha rövid egy év alatt keresztül tudták vinni, hogy az udvarhelyi gimnázium felépítésére 300,000 korona államsegélyt kapjanak, azt hiszem, most már, ha akarják, azt sem lesz nehéz keresztülvinni, hogy végre-valahára a mi ügyünk is elintézzessék.

— **Templom és plebánosi lakás szentelése.** Folyó hó 5-én, szent olvasó vasárnapján, tartották meg a szokásos évi búcsú Csik-Szentgyörgyön. A búcsúval kapcsolatban e napon szentelték fel a teljesen restaurált és szépen kifestett templomot és az új plebánosi lakást. Kikerülés után Rancz János felesiki főesperes végezte el fényes segédlettel a templomszentelés szertartását. Ugyanoldotta a szent beszédet is a töle megszokott ékeszólással, magyarázva a boldogságos Szűz Mária olvasóját. Szent mise után, melyet szintén ő celebrált fényes segédlettel, a papságtól és számos ajátos hívőtől kísérvé, a plebánosi lakba vonult, ahol a házszentelés szertartását végezte el, amelynek elvégzése után beszédet intézett a közönség lakosságához és plebánosához. Elismerését fejezte ki a közönség lakosságának, hogy költségét nem kímélve, fényesebbé és díszesebbé tették Isten házáat és oly plebánosi lakást építettek, amelyhez fogható jelenleg az egész Csikmezejében sines. A plebánost pedig arra kérte, hogy a közönség lakóinak nagy áldozatkészségét elismerésképpen szeretettel viszonzozza és hálaját röjja le az által, hogy egyházközségének buzgó lelki vezetője legyen ezután is. Erre Lucze Domokos plebános fejezte ki köszönetét Rancz János főesperes iránt, aki megjelensével és a szent tüköredések végzésével emelte az ünnepegy fényét, ugyancsak köszönetét és elismerését fejezte ki Bálinth Lajos felesiki alesperes iránt, akinek tervei szerint épült fel a díszes plebánosi lakás. — A búcsún s az azzal kapcsolatos templom- és házszentelésen a közönség lakói kívül nagy számban jelentek meg a buzgó hívők Csikmezejé több községből is. Különösnek tartjuk azonban, hogy az alesiki papság, főesperesével az élen — nem tudni, mi okból — nem jelent meg a búcsún.

— **Kinevezés.** Az erdélyi római kath. státus igazgató tanácsa Márton István végzett tanárjelöltet a csiksomlyói római kath. főgimnáziumhoz tanárrá kinevezte. Szabó János eddigi vallástanárt pedig Székely-Udvarhelyre helyezte át és helyébe Réz János kolozsvári hitoktatót nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Sántha Simon nyug vármegyei hivatalnok kedves leányát Rózsikát folyó hó 5-én eljegyezte kézilzentkoltalnal Szalay János brassói államvasutai tisztviselő.

— **Biráink mozgalma.** A csikszere-dai kir. törvényszék és járásbírósnágnál működő bírák és ügyészek, valamint ezen hatóságoknál működő segédszemélyzet 1907. évi október 2-án értekezletet tartottak, a Szegeden megtartandó országos bírói nagygyűlésen való képviseltetés tárgyában. Gyulakay Sándor kir. törvényszéki elnök üdvözli a jelenlévőket, az értekezletet megnyitja, ismerteti a szegedi országos bírói nagygyűlés előkészítő bizottság meghívását a Szegeden 1907. évi október hó 19., 20. és 21-ik napjai megtartandó bírói nagygyűlésre, felkéri a jelenlévőket, hogy nyilatkozzanak arra nézve, hogy a nagygyűlésen önjajták-e magukat a kebelük-ből kiküldött bíró társuk által képviselhetni, s ha igen, határozzanak e tárgyban. A jelenlévők rövid megbeszélése után az értekezlet egyhangulag a következőképen határozott: A csikszere-dai kir. törvényszéknel és kir. járásbírósnágnál működő bírák és ügyészek, valamint ezen hatóságoknál működő segédszemélyzet értekezlete kimondja, hogy a Szegeden tartandó országos bírói nagygyűlésen ma-

gát képviseltetni fogja, a képvisellel Kovács Lajos kir. törvényszéki és Szacavay Imre kir. járásbíró megbízta és kiküldi, a nagygyűlés költségeire szükséges 2—2 koronát a helybeli kir. törvényszék és járásbírósnágnál bíráktól és a kir. ügyésztől beszedi s a hegyült összeget a rendelkezési helyére megküldi; egyben a kir. törvényszék területéhez tartozó csikszentmártoni és gyergyószentmiklósi kir. járásbírósnágnál működő bírákat felkéri, hogy amennyiben az országos bírói nagygyűlésen részt venni kívánának, ezen körülményt az elszállásoló bizottság elnökéhez (Szeged, Széchenyi tér 4., ajtószám 68.) legkésőbb október 10-ig jelentsek be; végül felkéri ezen kir. járásbírósnágnál vezető bíráit, hogy a nagygyűlés költségeire szükséges összeg fedezésére minden egyes bírótársától 2—2 koronát beszedni s a beszedett összeget ezen kir. törvényszék elnökéhez, vagy az előkészítő bizottság pénztárosához a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár ezimére (Szeged) október 15-éig beküldeni sziveskedjenek. Míról az elszállásoló bizottság elnökét, továbbá a csikszentmártoni és gyergyószentmiklósi kir. járásbírósnágnát a jegyzőkönyv kivonata kapcsán értesíteni határozza.

— **Közös konyha.** Egy eléggé nem méltányolható üdvös eszme közeledek városunkban a megvalósulás felé, ez a közös konyha intézménye. Hogy mi ez, annak bővebb tárgyalásába bocsájt-kozni azt hisszük, felesleges volna, mert hiszen kapcsolatban azzal, hogy rövid időn belül ez az üdvös intézmény hazánk legtöbb városában nemcsak visszhangra, de megvalósulásra talált, a legtöbb fővárosi lap oly bőven tárgyalta és ismertette annak előnyös voltát, hogy az olvasó közönség azzal teljesen tisztában van. Még sem mulaszthat-juk el, hogy midőn ama óhajunknak adunk kifeje-zést, bár mielőbb létesülne városunkban is, pár szóban hozzá ue szólnunk. A jelen néhez megélb-tesí viszonyok között a folyton fokozódó drágaság, karöltve a jól ismert cseléd miseriaként hatalmas érv gyanánt szól a mellett, hogy tömörüljünk a közös konyha létesítésére. Felesleges a háziasszo-nyoknak magyarázatunk azt, hogy ahol 25—30 adagra főznek, egy adag aránytalanul kevesebbe kerül hasonló vagy még jobb minőségű előállítás-ban is, mint a mely tüzehelyen csak 2—3 egyén ellátásáról gondoskodnak. Ez egyszerűen abból ma-gyarázható ki, hogy a nagyban való előállításnál kisebb rezi esik az egész egyes részre; továbbá a nagyban való bevásárlásnál olcsóbban lehet be-szerezni az élelmi cikkeket, azután kevesebb bul-ladék és ételnemű megy veszendőbe, mert a közös konyha háztartásában sertések, szárnyasok stb. él-lemzésénél a hulladék mind értékesíthető. Látnuk tehát, hogy a közös konyha először is olcsóbbá teszi a megélhetést, ugyanígy, hogy miként a tapasztalat bizonyítja egy 70 koronás ehéd és va-csora adaggal két felnőtt teljesen kielégíthető. Azt kérdezzük a háziasszonyoktól, hogy hasonló jó mi-nőségben képesek-e ily potom áron előállítani azt konyhájukon. De meújunk csak tovább. A legtöbb háziasszony sajnosan tapasztalta azt hisszük több ízben, hogy mennyi utánjárás és vesződség mellett is csak nagy nehezen jut drága pénzén egy-egy szakácsnőhöz és eszedelhez, kiknek tulzott követé-leseit kénytelen teljesíteni, minden szeszélyt kielé-gíteni s még akkor is hiát adhat a jó Istennek, ha csak nem ideig-óráig marad nála a cseléd öngy-sága. A közös konyha hivatásánál fogva legalább annyiban segít az alaposan megbeszántott és kiza-rólt háziasszonyokon, hogy a szakácsnő tartásától megmenekülnek. A sok döntő érv mellett felemlít-jük még azon igen fontos körülményt is, hogy ha a háziasszony megszabadul a háztartás, illetőleg a főzéssel járó gondoktól, utánjárástól, de sok helyen az azzal járó munkától, ugy ezen időt gyermekei-nek nevelésére, család tüzehelyen spólgatására fordíthatja. Mi férfiak nagyon jól tudjuk azt, mi egy ideges nő s hogy a legtöbb háziasszony ide-gessé lesz, ebben nagy részük van a cselédeknek. Ha pedig a közös konyhában való részvétel által megszabadulnak feleségeink a sok megbosztantástól, annak üdvös hatását mi férfiak fogjuk csak igazán érezni. Döntő érv gyanánt felhozhatjuk még, hogy a közös konyhának nem az a hivatása, hogy va-gyont gyűjtson, hanem az összes bevétel az él-lemzésre lesz fordítva, amelynek nem generalistaftos vendégül, de igazi házi kosznak kell lenni.

— **A gimnasisták előlévészete** Malt szombatban voltak benn első ízben a somlyói főgim-názium két felső osztályának tanulói. Mayer János professzoruk vezetése alatt, a helybeli laktanyában, hogy a céllovészeten való kiképzést megkezdjék. Kádár alezredes, zászlóal parancsnok a legnagyobb szívesseggel ígerte meg támogatását, s ígérete szer-int az első alkalommal 4 értelmű alfiast állott a professzor segítségére. Igazán örülünk, hogy ifju-ságunk végre sportszerűleg is kedvezőbb nevelés-ben részesül.

— **Előadás Csiksomlyón.** Amint érte-sülünk Pál Gábor kir. tanácsos, főgimnáziumi igaz-gató, a legközelebb megtartja a tavasszon elmaradt kísérleteit és előadását a Marconi-féle távirtozás-ról. A kísérletek élé nagy érdeklődéssel néznek.

— **Gyászrovat.** Mely megilletődéssel ír-juk a sorokat, érezve ama súlyos fájdalmat és nagycsapást, amely Nagy Imre ny. gasda-sági pispokai igazgatót kollégánkat és ca-saládját érte egyetlen fiának Nagy Dénes főgim-náziumi tanulóinak halála miatt. A majdnem járványzerű skarlát áldozata lett Nagy Dénes. Nagyon sokan ismertük mint osztályának leg-első tanulóit aki szorgalmával, essével már kora ifjuságában magára vonta a tanári figyel-mét. Alig három hete súlyos beteg lett Som-lyón ahonnan nemsokára a család haza hozta

és a legmondosabb ápolásban részesítette. Orvosai: dr. Filep Sándor, dr. Veres Sándor és Orbán Gyula mindent elkövettek, hogy megmenekessék a család személynét. Az első héten az orvosok is teljes bizonytalanságban voltak felépülése felől. A krízis három napig tartott, ennek elteltével lábadozni kezdett Dini és már egyebet nem is hallottunk mint azt, hogy jobban van, beszélget és nemsokára föl is fog kelni. A második héten szemmel láthatólag a javulás beállott és megvultunk győződve, hogy teljesen fel fog gyógyulni; azonban a sors könyvében nem így volt beírva. A javulás csak látszólagos, mert betegsége a gyomrát támadta meg, hastífuszot kapott és ez okozta a halálát. E rövid lejárata betegsége ellen az orvosok sem bírtak védekezni. Két napi eszméletlen küllői állapot után elragadta a halál. Súlyosítja a csapást az hogy Dini egyedüli fia volt Nagy Imrénnek aki az évben már második gyermekét temette el. Megdöbbentéssel értesültek tanárai és tanulóitársai akik nagyon szerették a kiváló tehetségű és példás magaviseletű Nagy Dénest. Az egész város a családdal érez, mert ki ne ismerte volna a véghetetlen becsületű és tisztességes apát, akit a gondviselés így kíméletlenül súlytott. Vesztett vele a család, a gimnázium és a vármegye is. Tanárai mondták, hogy a gimnáziumban ilyen tehetséges és nagyreményekre jogosító tanuló egy sincs. Nem is volt más bizonyítványa mint mindenből jeles. Ily körülmények között csak az általános részvét enyítheti a szülők fájdalmát, a melyben mindenki osztozik aki csak ismerte a családot. A gyászjelentés a következő:

Letért a mi családunk reményessége. Semmivé lett a szülői boldogsága, a testvérek ragaszkodása, a rokonok szeretete, a barátok vonalza. Bethlenfalvi Nagy Dániel a csiksomlyói róm. kath. főgimnázium IV. oszt. jeles tanulója folyó hó 6-án, délután 6 órakor, három hetes súlyos betegség a halálához vezető felvétele után 13 éves korában meghalt. Szüleinek drága gyermeke és életörme, testvéreinek boldogsága, rokonainak gyönyörűsége, tanárainak bölcsessége, tanulóitársainak szeretete, minden ismerőseinek kegyelme kísértik örök útján. Drága temetése folyó hó 8-án délután három órakor a róm. kath. városi szertartása szerint ideiglenesen a csikszentmiklósi köztemetőbe, később a csikszentmiklósi templomban helyeztetnek el; tiszta lelkét pedig az engedelmű szent mise-áldozat folyó hó 9-én délelőtt 8 órakor mutatják be a csikszentmiklósi és a csikszentmiklósi templomban valamint a csiksomlyói Szent-Ferenc-diek templomban. Csikszentmiklós, 1907. október hó 6-án. Özv. Orbán Jánosné nagyanyja. Esztergár Bálint, Köllő István, Krausz Ernő, dr. Nagy Orbán sógorai. Bethlenfalvi Nagy Imre és felesége Orbán Brigitta szülői. Özv. Adorján Imrénének neje Bethlenfalvi Nagy Erzsike Esztergár Bálintné, Bethlenfalvi Nagy Micike dr. Nagy Bénié, testvérei Köllő Iluska, Margit és Baudika; Krausz Böske. Károly és Ernőke; Nagy Boriska és Gyurika unokatestvérei. Temetése folyó hó 8-án volt.

Csikvármegye állandó választmánya a folyó hó 30-án megtartott állandó választmányi gyűlés után beérkezett ügydarákok közgyűlésre való előkészítése céljából folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor a vármegyehez kisebb tanácskozási természetű állandó választmányi gyűlést tart, melyen főleg a magánjavak előterjesztési vétetnek tárgyalás alá.

Uj szövetkezet vármegyénkben. Várdotfalva közönsége, egyesülve Csobotfalva és Csomortán lakosságával, fogyeztási szövetkezetet létesített „Várdotfalva és vidék fogyeztási és értékesítő szövetkezete” címen. A részvények jegyzése már pár hónappal ezelőtt megtörtént, még pedig teljesen kielégítő eredménnyel. Egy részvény ára 10 korona, melyet három havi részletben kell befizetni. A részvényt aláírók szeptember hó 15-én népes előterjesztést tartottak, amelyen az előkészítő közgyűlés összehívására és vezetésére Sántha Simon ny. tisztvivővel, várdotfalvi lakost választották meg közfelkialtással, aki az előkészítő közgyűlést e hó 3-ára hivta össze Várdotfalva közönségéhez. A nagy számban összegyűlték mindenekelőtt megválasztották az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait. Az igazgatóság tagjai lettek: Márkos Dénes, Péter Imre, Péter Sándor, Orbán Mihály és Sántha Simon; a felügyelő bizottság tagjai: Ámbrus Dénes, Bartalis József, Bartalis Simon, Bálint Lajos, Domokos Elek, Farkas Gyula, Kussai Lajos, Pálffy András és Xantus Elek. Ezzel az alakulással előkészítése megtörtént, s ha a központ a megalakulás alá nem górdit akadályokat a végleges megalakulás keresztülvitelére egyik megbízottját kiküldi, úgy a szövetkezet létesítése bevégeztetnek tekinthető. A központ megbízottja jelenlétében lesz meg az első igazgatósági ülés, melyen igazgatósági elnököt, pénztárnokot és könyvelőt fognak választani, egyúttal felfogadják a szövetkezet kezelőjét s megállapítják az eljárás szabályokat. Mint értesülünk, az igazgatóság bizalma az elnökválasztásra nézve egyöntetűen Sántha Simon felé fordul, akinek ismert ügybuzgósága elég biztosíték az új szövetkezet felvirágzására nézve. S ebben a nehéz munkában teljes erejükből fogják támogatni az igazgatóság többi tagjai is. Nagyobb nehézségek fognak felmerülni azonban az üzleti helyiségére nézve. Ugyanis Várdotfalván közel az intézetekhez nincs alkalmas hely, ahol az üzletet elhelyezni lehetne. Már pedig az intézetektől távol helyezni el az üzletet nem volna célszerű, mivel a tanuló ifjúság évi bevásárlása meglehetősen összeget tesz ki. A község központjában jelenleg három kereskedés van s a tulajdonosok mindegyike hajlandó volna üzlethelyiségét átengedni a szö-

vetkezet céljaira; de az áru átvételén kívül némelyik meg azt is kikötötte, hogy ez esetben őt bízzák meg a szövetkezeti üzlet kezelésével. Ily feltételek azonban az alakuló szövetkezet nem mehet bele. Selejtes, eladásra soha sem kerülő árut jó drágán átvenni, kezdetnek nem volna jó üzleti fogás. Az üzlet vezetését pedig egy kereskedelmileg képzett, üzleti ügyekben teljesen jártas egyénre kell bízni, még az esetben is, ha több kiadással is járna, mivel a többlet kiadás bőven megtérülne a helyes és lelkiismeretes kezeléssel az ármazó haszomból. Legjobb volna, — ha egyáltalán lehetséges, — oly helyiséget bérelni ki, ahová a szövetkezeti boltal együtt a Hitelszövetkezet is elhelyezhető volna s ez utóbbinak könyvelője és pénztárnoka látná el a fogyasztási szövetkezet könyvelési és pénztárnoki teendőit is. De talán mégis az volna a legcélszerűbb, ha a szövetkezet társulna a hitelszövetkezettel s maga építtetne alkalmas épületet. A fizetendő házbérlészek teljesen elégségesek lennének egy amortizációs költségen törlesztésére. Igaz, hogy ebben az esetben a szövetkezet üzletét csak a jövő évben lehetne megnyitni; de később is jobb, ha most rövidebb idő alatt nem lehetne helyesen megoldani a kérdést. Egyébként bizunk abban, hogy az igazgatósági tagok meg fogják találni a helyes megoldás módját.

Medvevadassat. Illustris társaság jött el vármegyénkbe medvevadászatra. A vadászok: mintegy hét óra folyik a kászoni rengeteg erdőben, melyek híresek ragadozó fenevadjáról. A vadászathoz részt vesz vármegyénk főispánja Kállay Ulul, br. Weselényi Ferenc, Kolozsvár sz. kir. város országgyűlési képviselője, három Monthach testvér Kolozsvármegyéből s a vadászainkból igen sokan.

Törvényhatósági bizottsági tagok választása. A folyó év végével megbízatásukat veszített avagy egyéb okok miatt kilépő törvényhatósági bizottsági tagok helyének választás útján való betöltése határnapját a vármegyei állandó választmány f. évi november hó 11-én állapította meg, mely napon a vármegye összes községeiben a választások megkezdődnek. A folyó hó 18-iki törvényhatósági bizottsági közgyűlés lesz. illetékes a választási kitérésnek véglegesítése, valamint a választási elnökök kiküldése iránt intézkedni. A választás a törvényhatósági bizottság 117 választott tagjának felére fog megejtetni.

Gyászrovat. Suhajda Kálmán n. kir. honvédhadnagy és neje Madár Irma alig két hónapos kis fia f. hó 5-én Csikszárfalván elhalt.

A magánjavak tisztviselője. A folyó évi szeptember hó 27-én tartott igazgatótanács ülésen a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata következtében új ügyviselői állás szerveztetett olyképen, hogy a tisztviselői funkciókhoz elvesszik a magánjavak alapjainak képviselőjét, s a „magánjavak ügyesse címe alatt külön ügyviselői állást szerveznek. A rendszeresített új ügyészek fizetését nem adnak, jövedelmét a magánjavak alapjaink perel képezik s e mellett az ügyviselői magánpraxis is folytatható lesz. Az e tárgyban hozott határozati javaslat a törvényhatósági bizottság 1. hó 18-iki közgyűlésének tárgysorozatába fölvetették, minél fogva az alapszabályok ugyanakkor módosítani fognak s a mennyiben a miniszter még ez évben jóváhagyja, a magánjavak ügyését az általános tisztviselői a törvényhatósági bizottság megválasztja. Az új állás szervezésének indoka a tisztviselői funkciók túlhalmozottságában rejlik, s a minisztérium intéstíjával megegyezik.

Ujonczok és póttartalékosok bevonulása. A m. kir. 24 honvéd gyalogezred helybeli zászlóaljához folyó hó 6-án és 7-én vonultak be az ujonczok és póttartalékosok. A bevonulás örösi lármaival és énekelésekkel történt, sőt itt-ott parázs verekedést is láttunk, mikor kés is megvillant. Rendőrt azonban rendes szokás szerint sehol sem láttunk s ez okból részleg ujonczaink szabadon ordítozhattak örülten rohanó szekereiken. Az egyéni szabadság e megkapó példáin csak mosolyoghatunk.

Iskolai ünnepély. A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium Önképzőköré kegyeltes ünnepélyt rendezett folyó hó 6-án az aradi tizenhárom vértanu emlékére. Várdai S. VIII. oszt. tanuló poétikus hangú, lelkes elnöki megnyitói beszéde után az ifjúság zenekara kuruczalt játszott nagy precizitással. László Antal VII. oszt. tanuló Ilyés Bálint „Batthányi hmvai fölött” című költeményét szavalta el nagy hatással; a férfinak pedig a „Rákóczi imája” című darabot énekelte el. A gyászos emléklő nap jelentőségét Bartalis Márton VIII. oszt. tanuló méltatta. A „Hunyadi induló” eljátszása után Fazakas Ferenc VIII. oszt. tanuló szavalta el Pósa Lajos. Az aradi vesztőhelyen” című költeményét. A szomorú emlékezeti nap emlékeitől áthatott nem nagy számu, de lelkes közönség és tanuló ifjúság a Szózat elnéklése után oszlott szét.

Törvényhatósági közgyűlés. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 18-án délelőtt 9 órakor tartja a vármegyehez tanácskozási természetű rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Alispáni jelentés. 2. Jelentés a számonkérő

szék ereiménnyel. 3. Időközben szentesített törvények kihirdetése. 4. M. kir. földmivélségi miniszter leirata az erdő eladások ügyében fogantatosított vizsgálatok eredményéről. 5. M. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata erdei vasut előmunkálatainak engedélyezése tárgyában Vas József részére. 6. M. kir. kereskedelemügyi miniszter leirata, helyi érdekű vasut előmunkálatainak engedélyezése tárgyában Braum Gyula részére. 7. M. kir. belügy miniszter leirata az ebaló alap jövedelmének felhasználása tárgyában. 8. Csikvármegye 1908. évi közigazgatási, árva- és gyámhatósági költség előirányzata. 9. A vármegye tisztviselői nyugdíj alap 1908. évi költség előirányzata. 10. Községi- és körjegyzők nyugdíj alapjának 1908. évi költség előirányzata. 11. A vármegye árvas- és szeretetház igazgató választmányának a irata, a gyárpenztári tartalék alap fölöslegének hová fordítása tárgyában. 12. A fegyvertartásról készített vármegyei szabályrendelet. 13. A gyergyószentmiklósi és gyergyótölgyesi főszozabírák előterjesztése egy-egy másod irnoki állás rendszeresítése iránt. 14. Alispán felhatalmazása, a háztartási alap egyes tételének átutalása iránt. 15. A folyó év végével megbízatásokat vesztett törvényhatósági bizottsági tagok választásának kitűzése. 16. Esküdt bírósági tagok lajstromának összeállításához bizottság kiküldése. 17. Özv. Honga Pálné bába oklevélnek kihirdetése. 18. Antal Aron megyei utbiztos fizetésének felemelése iránti kére. 19. Társ törvényhatóságok levelezése. 20. A magánjavak kezeléséről szóló ügyviteli utasítás 19. §-ának módosítása. 21. Ferenczi István megyei gazdatiszt nyugdíjazása. 22. M. kir. igazságügyi miniszter leirata a gyergyószentmiklósi kir. járáshírosági telek átadás tárgyában. 23. Az országos magyar gazdasági egyesület kére. az egyesületbe való belépés iránt. 24. A „Petőfi ház” segélyezése. 25. Gyergyótölgyes kére. ut áthelyezés engedélyezés iránt. 26. Az „Arpád” szobor költségeihez való hozzájárulás. 27. Gróf Beresényi Miklós szoborának költségeihez való hozzájárulás. 28. A magánjavak tulajdonát képező alapok 1906. évi számadási és azokra vonatkozó számvizsgáló bizottsági jelentések. 29. A magánjavak tulajdonát képező alapok 1908. évi költség előirányzata. 30. A polgári leányiskola tanterületének kére. korpótléknak rendezése tárgyában. 31. Szopos Benin kére. felnem vett mult évi segélypénz kiutalása iránt. 32. Dr. Ujfalussy Jenő indítványa a vármegyei alapok kamatlábának leszállítása tárgyában. 33. Borscsenek közégi alapok tokéjének kölcsönvetete a gyergyószentmiklósi járásban. 34. Alfaluban kölcsönfelvétel. 35. Kilyénfalván ingatlanok felett a kincstárnál kötött szerződés. Szűlésező fizetésének felemelése. Lelkes közölközlési költségeinek megterítése. 36. Remetén 1907. évi költségvetés Adószedő fuvar- és napidíjának megállapítása. 37. Gyergyószentmiklósban tanítóknapi- és fuvardíjának megállapítása. 38. Szárhegyen ifj. Nyerges Gyula segélyezése. 37. Vacsárcsiban népkönyvtár felállítása. 40. Zsögödn Olthid újra építése 41. Szentmihályon ingatlan vásárlás. 42. Gyimesközéplokon népkönyvtár felállítása, Kiss István felebbezése. 43. Madarason népkönyvtár felállítása, 1905. évi számadás. 44. Csikszenttamásan ingatlanok eladása. 45. Csiktaploczán közlegelő vásárlás. 46. Kászonalitzen községi bíró és esküdtök épületeinek tűzkar elleni biztosítása. Bíró és helyettes bíró iroda átálynának megállapítása. Ártalmas vadak eljöttének díjazása. Felhajtathatlan tenyészárjak törése. 47. Kászonalitzen erdővérteljes részlet engedése. 48. Csikszentgyörgy; Menaság, Szentkirály, Szentimre, Kászonalitza és Jakabfalva szervezési szabályrendeleteinek módosítása. 49. Kászonalitzaiban magánosokkal közös ingatlan megosztása. 50. Menaságon népkönyvtár felállítása. Csikszentgyörgy és Bankfalva községek nagyközönségge alakulása. 52. Csikszentgyörgyön esküdtök jutalmazása. 53. Lázárfalva 1906. évi számadás. 54. Kozmáson 1906. évi számadás. 55. Csikszentváros városban asphalt járda építés jóváhagyása. 56. Magánosok kényvelői. 57. Közgyűlés napjára beérkező halasztást nem tűró ügyek. Kiadta: Szász Lajos főjegyző.

Értesítés. Mindazok, akik a sepsiszentgyörgyi kiállításon, mint kiállítók résztvettek, kiállított tárgyaikat a gazdasági egylet irodájában (Csikszentváros, vármegyei házi) átvehetik.

Toronykereszt megáldás. Csikszenttamásan a teljesen megromlott toronyfedélnek újjáalakítása s nyáron folyt le. A munkát Biri Imre bádogos és vízvezeték be rendező Makoról vállalta el. Hathi szorgos munka után, folyó évi október hó 3-án, felülvizsgálás után a toronyt átadta. Vállalkozó azt az ajánlatot tette, hogy 100 koronát fizet bárkinek, ki az ó plémnukáján egy kívül lévő szegyet fog találni. Munkálkodása közben többször megleptük, de nemcsak szegyet nem kaptunk, hanem mindig megelégedett szízzel távoztunk; mert láttuk, hogy egy derék jozan gondolkodású és szorgalmas magyar iparossal van dolgunk, ki nem szóval, hanem tettel igyekszik az embert megnyerni. Igazán bárkinek nyugodt szízzel ajánlhatjuk. — A kereszt megáldása folyó évi szeptember 8-án volt, mely alkalommal a helybeli lelkes Vilman Géza az egész falu jelenlétében, a két derék matrona Bara Jánosné s Agoston Józsefné által tartott szent keresztet beszéd kíséretében

megáldotta. Azután Biri Imre meghatottan mondotta el, hogy ez a 19-ik kereszt, melyet már toronyra tett s ez a 36-ik torony, melyet befedett. A nép remegve nézti, mint illeszti a mester ügyes segédjével Csókás Pállal a keresztet az árbozba Keresztfeltevés után neplüanepély volt, melyet a mester rendezett, ügyes beosztás és alkalmas játékok által az egész délutánt örvendessé tette. E nap fényét a helybeli képviselőtestület, előjáróság s egyháztanács jelenléte nagyban emelte. E nap emléke örökre meg fog maradni a gyermekek szívében is, mert örvendezve játszottak. Tizenkét áldást kívánt a mester a torony tetejéről. Isten hallgassa meg áldását s őt is Isten áldása kísérje ez életben. — A hitközség nevében: *Agoston József* kántor-tanító.

A gyimesbükkői műkedvelők szeptember 28-án előadták az „Árendás zsidó”-t, s ezen előadásukkal egy kellemes estét nyújtottak a jelenlévő közönségnek. A maga nemében az előadás sikerült volt, mivel minden egyes szereplő igyekezett a játékába töle telhetőleg valami kedveset beleolítani. Dícséret érdemel a főrendező: Pávai Vajna Gyula, aki egyszerűen a czímzseretep játszóta, Blum David árendást, komikumával a közönség tetszését megnyerte. Dícséretet érdemel még Betti és László, — névleg Vajna Emuska és Galaczi János, — akik a szinpadai művészet bizonyos fokára emelkedtek, akiknek játékát a közönség igazán élvezhette, mindkettőnek megjelenése megnyerő volt; különösen Vajna Emuska mindkét szerepében kedves és bájos volt s énekszámja is iskolázott hangot árujt el. Elvezetett nyújtott Mezei Géza komikus szerepével; Eltes Emuska Sásákné szerepében, aki szintén fellélemelkedett a mindennapi életben; ugyszint Mezei Lajos, akinek a hangja elég kellemes volt, habár az iskolázottság kissé hiányzott. A többi szereplők, mint Borbély Rózsika, Bernann Mihály, Kravajusky Ilonka, Kraszner Piroksa, Laczkó Sándorné, Laczkó Sándor, Nagy László, Urzika Jánosné és Vajna Pál tehetségükhöz képest teljesen megfeleltek. — Az elszámolást, valamint a felülfizetők névsorát jövő számmunkában hozzuk.

A budapesti m. kir. állami felső építő ipariskolában (Budapest VII. ker. Thököly-ut 74. sz.) az építőipari teli tanfolyamra a beírás október 20-tól 29-ig tart. A tanfolyam tartama négy teli félév. A végbizonnyítvány három évi utólagos gyakorlat mellett jogot ad a kömives, a kőfaragó, vagy az ácsmesterség önálló üzésére, valamint az építőmester, vizsgálóra való jelentkezésre. Felvételi feltételek: legalább is a 15 életév betöltése, egészséges testi szervezet, irni, olvasni és számolni tudás s a legalább egy teljes építési időszakra terjedő gyakorlati működés az építőipari téren. A hosszab gyakorlati munkát s a felszabadult segédek, valamint akik a középiskolai osztályokat is végezték, a felvételénél előnyben részesülnek. A jelentkezésnél a következő okmányok szükségesek: 1. Keresztlevel vagy születési bizonyítvány. 2. Erkölcsei bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Ujraoltási bizonyítvány. 5. Munkakönyv vagy hiteles munkabizonyítvány.

A szekelykiállításon a következő számok nyertek: 17838, 20100, 1913, 20046, 16374, 11288, 20101, 10180, 7046, 6294, 19900, 7406, 1368, 19866, 6406, 7049, 11688, 3718, 12086, 19147, 5802, 11032, 7074, 1211, 1026, 10760, 3608, 7325, 10789, 3609, 16457, 11914, 928, 8037, 20067, 11731, 13500, 18705, 4589, 11682, 7062, 950, 16104, 15721, 16108, 11034, 7906, 16106, 18447, 16107, 11956, 1217, 18988, 947, 16811, 4094, 16348, 16347, 8070, 700, 18374, 11188, 10703, 7387, 12553, 8460, 12137, 29102, 1261, 12991, 9901, 9033, 1535, 15763, 10223, 17890, 8645, 4358, 9953, 12034, 8687, 3497, 10934, 15971, 90, 18505, 4503, 15766, 1631, 11029, 4091, 11791, 4092, 10146, 16322, 15503, 16517, 14532, 8087. A nyeremény tárgyak a kiállításiirodán Sepsiszentgyörgyön átvehetők.

A budapesti állami felső építő ipariskolában (Budapest VII. ker. Thököly-ut 74. szám alatt) 1907. november 1-én kőfaragó továbbképző tanfolyam címen egy két öthónapos teli félévre terjedő esti tanfolyam nyílik meg. A beírás október hó 15-től 31-ig történik; a tanítás évenként november 1-től március hó végéig tart. A tanfolyam befejeztével a tanuló a tanfolyamok elvégzését tanúsító bizonyítványt kapnak. A tanfolyam célja: kőfaragó segédeknek és mestereknek alkalmat adni arra, hogy a mihelyekben tanultakon kívül még azokat az ismereteket is elsajátíthassák, amelyekre a jólképzett kőfaragó iparosnak szüksége van, hogy megbízható és jó munkát végezhesen. A tanítás tárgyai a) általános érdekű tárgyak: számtan, mértan, szerkesztő- és ábrázoló mértan; b) szaktárgyak: építési encyclopédia és rajz, alaktan és alakítási rajz, betűírás, építőanyagok tana, kömvetészet s a hozzá tartozó rajz, költségvetés és könyvveltan. A tanfolyamra felvétetnek kőfaragó segédek és mesterek, akik az írás és számolás elemeiben jártasak. A belépni szándékozóknak erkölcsi bizonyítványt s foglalkozásukról munka-könyvet vagy a munkaadónak az I. fokú iparhatóság által hitelesített bizonyítványt kell bemutatniok. A beíratási-díj félévenként I. korona, a tandíj szintén félévenként 10 korona. Megkeresésre bővebb felvilágosítást ad a felső építő ipariskola igazgatósága.

**A királyhási egyház kérés-
szata hit- és vérrokonainkhoz!** Ott, ahol az Alföld római és éjszakai kárpátokkal ölelkeznek, ott ahol a Tisza hullámai búcsút mondanak a bérczes Máramarosnak, - állott egy magános dombon egykoron Nyaláb-vár, másnéven Királyháza. E várhoz sok történelmi nevezetesség dolog fűződik a 14-ik és 15-ik századból, de ezek ma már csak a történelmi múltéi, s ami Királyházában, a vártövében megalakult Ugocsa megyei polgári községek tekintélyét emeli, az többé nem a vár, amely körül a Drágák és Perényiek családi villongása elmúlt, s a harcok zaja lecsendesült, hanem a gőzgépek zakatolása mely a vasúti gőzponton erősen fellendült községekben pezsgő életet teremtett. Az északkelti vasút kiépítése és forgalmi központja a magyar kalvinizmust is meggyökerezette itt, mely e helyről a múltban teljesen hiányzott. Egy pár évtizeddel ezelőtt szervezett egyházközség alakult, mely mint Tekeháza filiája zászlóvivője lett itt a nemzeti eszme megszilárdításának. — Azóta gyűlnek a filérek, hogy egykoron templom kövekké alakuljanak, de bizony a kezdet és a szervezés nagy nehézséggel jár s még mindig csak az állami iskola egyik termében tudjuk imádni sorsunk intőző urát. Pedig olthatatlan vágyunk, hogy e nagyforgalmi központon elvégre egy kis templom hirdesse a nagyszámú utazó közönségének a magyar kalvinizmus itteni létezését. Most egy buzgó Thabita templom hely adományozásával vitte előbb célunk megvalósítását, mely azonban, hogy testet ölthessen, ti hozzátok fordulunk hit és vérrokonaink, a szépért, jóért mindenkor áldozatra kész testvéreink, s titeket kérünk: adjatok nekünk a ti filéreteiből, hogy megépíthesük hitünk templomát. Igényeink nagyon szerények, s nem is kérünk sokat csak az asztalaitokról lehulló morzsáldot, a meg sem érezhető néhány fillért, tudván hogy cseppeköl lesz a tenger, s a kicsiny ezerre szaporodik. A begyűlt adományokról hírlapilag fogunk elszámolni. Ügyünket nagybecsű támogatóiukba ajánlván, bizalommal vagyunk Királyházán, 1907. június 28. A reform. egyház nevében: Biki Ferenc feljeli lelkész. Kocsis Bálint gondnok. Dupsy Aladár főgondnok. Adományokat elfogad és hírlapilag nyújtás a szerkesztőség.

**A „Csikszeredal kerületi beteg-
segélyező penztár”** az 1907. évi XIX. t.-cz élethelelptése tárgyában kiadott 57734. számú kereskedelmiügyi m. kir. miniszteri rendelet szerinti közgyűlését Csikszeredában a városbáza nagytermében 1907. évi október hó 20-án délelőtt 10 órakor tartja meg. Az esetleg meg nem tartható gyűlés végső határideje 1907. évi október hó 27 re tűzöttetik ki, amire újabb meghívás nem fog kiadósáttatni.

Értesítés. Tisztelettel tudatom a n. é. előfizetőimmel, a különböző akadályok miatt a kifizetett időben meg nem jelent „Versék” című könyvem legközelebb napvilágot lát; addig is szives titrelműket és előfizetéseket kérem. Mivel példányok féltés számban lesznek utólagos megrendeléseket is szivesen elfogadok. Egy péld. ára: 2 kor., két péld. ára azonban már csak 3 kor. A megrendelés módja természetesen: előfizetés vagy utánvétel. Kérlek-szentpál, 1907. szept. 12-én. Vagyok kiváló tisztelettel Földes Zoltán néptanító.

KÖZGAZDASÁG.

**A „Hermes” Magyar Általános Váltó
üzlet Részvenytársaság, Budapest, heti
jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénz
piacrol.**

Budapest, 1907. október 3.
Ama körülmény folytán, hogy az elmúlt hét folyamán a kiegyezési tárgyalásokat ismét felveték, határozott szilárdulás érvényesült a tőzsdén és a várható kedvező eredményre való tekintettel, melyekre különösen az osztrák sajtó optimistikus hangulatából következettek, a spekuláció tartózkodását feladta. Mindazonáltal az értéktőzsde hangulata újból ellanyhult, illetőleg a forgalom a minimumra redukálódott, minthogy a kiegyezési tárgyalások ezideig pozitív eredményre nem vezettek és a hangulat igen érzékenynek mutatkozott a tárgyalások tolyamata alatt annak minden egyes mozzanatára. Általában az értéktőzsde hangulata teljesen a politikai események befolyása alatt áll és igen jogosult a remény, hogy a kiegyezés létrejöttével nagy gazdasági javulás elé nézünk.

A soraajegypiaczon is mutatkozott némi forgalom, az árfolyamok azonban nagyrészt változatlanok maradtak.

A pénzpiacz helyzete változatlanul szilárd. A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak

	Sept. 26.	Okt. 3.
4%, magyar koronajáradék	93.05	93.40
Magyar hitel részvény	748.75	755.25
Osztrák hitel részvény	643.50	645.50
Rimamurányi vasmű részvény	543.75	544.25

AZ ŐSZÜLŐ HAJNAK

viisszaadja az eredeti ifjúkori szí-
nét a „Rak” hajregenerator.

Hölgyeknek és uraknak állandó hajápolásra nélkülözhetetlen a **Trifoleum (hajpetrol)**, **Trifoleum**, mely megszünteti a hajhullást és a fejbőr korpásodását.

Illatszerek, arczenőcsők, pude-
rek, — suly szerint — kaphatók

Fekete Vilmos illatszer-
tárában: **Csikszeredában.**

Hirdetmény.

Alulírott község előljáróságá köz-
hírré teszi, miszerint a régi iskola telke,
a rajta levő épületekkel együtt folyó
évi október hó 26 án délelőtt 8 órakor
a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés
mellett elfog adatni.

Kikiáltási ár 2000 korona.

Csiksomortán, 1907. október 8.

Pálffy András, jegyző. **Ferencz János,** bíró.

1118—907. m.j. sz.

Faeladási hirdetmény.

Csikvármegye magánjainak igaz-
gatósága ezennel közhírré teszi, hogy a
vármegyei magánjavak tulajdonát ké-
pező Felsőtölgyes I. határrészben fekvő
D) üzemosztály III. vágásorozatának:

1. és 2. osztágaiban a Szilvás-
pataki erdőrészen mintegy 180 kat.
hold kiterjedésű területen;
- 1, 2. és 3. osztágaiban a Már-
pataki erdőrészen, mintegy 690 kat.
hold kiterjedésű területen;
4. és 5. osztágaiban a Deák-
pataki erdőrészen mintegy 280 kat.
hold kiterjedésű területen;
5. osztágaiban a Balázs- és Deák-
patakok közvetlenül a Ritnavölgyére
hajló erdőrészen, mintegy 133 kat. hold
kiterjedésű területen;
6. és 7. osztágaiban a Balázs
pataki erdőrészen mintegy 797 kat.
hold kiterjedésű területen a mult év-
ben előfordult szélviharok által szorvá-
nyosan és csoportosan ledöntött fenyő-
fák fatömege folyó évi október hó
25-én délelőtt 9 órakor Gyergyó-Tölgye-
sen a megyei magánjavak kezelésége
irodájában megtartandó szóbeli árve-
réssel egybekötött zárt írásbeli verseny-
tárgyaláson el fog adatni.

A törzsenkénti felvétel utján be-
csült fatömeg és annak kikiáltási ára
az egyes erdőrészekben csoportonként
elkülönítve a következők:

- 227 m³ gömbölyű fa, becsérték
mint kikiáltási ár 1400 korona.
- 377 m³ gömbölyű fa, becsérték
mint kikiáltási ár 1900 korona.
- 3948 m³ gömbölyű fa, becsérték
mint kikiáltási ár 25150 korona.
- 200 m³ gömbölyű fa, becsérték
mint kikiáltási ár 4760 korona.
- 4843 m³ gömbölyű fa, becsérték
mint kikiáltási ár 30500 korona.

Ezen csoportok mindegyikére külön-
külön és összefoglalva valamennyire
nézve együttesen is tehető ajánlat.

A szóbeli árverés megkezdése előtt
az árverést vezető kezéhez a kikiáltási
ár 10 százaléka bánatpénz gyanant le-
teendő; az írásbeli zártajánlatoknak szin-
tén a megajánlott ár 10 százalékát kell
bánatpénz gyanant tartalmaznia. A meg-
ajánlott ár írásban és számokkal is vi-
lágosan és jól olvashatóan irandó ki és
ajánlattevőnek ki kell jelentenie, hogy
az általános árverési és részletes szer-
ződési feltételeket ismeri és magát
azoknak aláveti.

A szóbeli árverés megkezdése után
zárt ajánlat többé nem adható be.
Útőajánlatok nem fogadtatnak el.
A fatömeg kikiáltási áron alul ne u
fog eladatni.

A magánjavak igazgatótanácsa a
beérkezett zárt írásbeli és szóbeli aján-
latok között az ár magasságára való
tekintet nélkül szabadon választ és vá-
lasztása meg nem támadható az árve-
rezők részéről.

Az általános árverési és részletes
szerződési feltételek, a felvételi adatok
és összes egyéb vonatkozó iratok a
megyei magánjavak gyergyótölgyesi ke-
zelősége irodájában a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Csikvármegye magánjainak igaz-
gatósága.

Kelt Csikszeredában, 1907. szeptem-
ber hó 20-án.

Dr. Csiky József,

igazgató.

1737—1907. sz.

Hirdetmény.

Csikdelne község közbirtokossága
közhírré teszi, miszerint a tulajdonát
képező **Bálint sarka alatti kertek**
folyó évi október hó 20-ik napján dél-
után 2 órakor Csikdelne községházá-
nál nyilvános árverésen a legtöbbet ígé-
rőnek három egymásután következő évre
haszonbérbe fognak adatni.

Kikiáltási ár 310 (háromszáztíz)
korona.

Árverési feltételek a jegyzői iro-
dában megtekinthetők.

Csikdelne, 1907. október hó 7-én.

Birta Károly,
ideigl. birtokossági elnök,
Syörpál Árpád,
jegyző.

**A Kossuth-utcában
KÉT LAKÓHÁZ**
közös udvarral és gazda-
sági épületekkel eladó. Bő-
vebb felvilágosítással szol-
gál e lap kiadóhivatala.

**EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
tanulónak felvétetik
Barna Béla
női és férfi divatru üzletében.
BRASSÓ, Kapu-utca 34. szám.**

LEVELÉZŐ-LAPOK.

Nagy választékban, szebb-
nél szebb kivitelben kapha-
tok Szvoboda József könyv
es papírüzletében helybeli
és vidéki tájkepes, vala-
mint masemnu képes
üdvözlő-kártyák es

Továbbá kaphatok
minde.féle dobozos es
mappa levélpapírok; is-
kolakönyvek es taskák;
írószerek, tollak, tollzá-
rak es mindenféle füzetek,
rajztablek es festekok stb.

TÖRLEY

TALISMAN

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy **Brassóban** saját telkemen
(Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és
külföldi márványokból faragtatok és csiszoltatok

**SIREMLÉKEKET ÉS BUTOR-
márványlapokat.** — Továbbá raktáron
tartok: Gránit, Syenit, Labrador és Andesyt
kemény közetű siremlékeket, amelyek
kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. —
Mind első kézből a legolcsóbban szerez-
hetők be. — Ügynökök mellőzésével ké-
rem egész bizalommal hozzám fordulni,
mert ez által nagy megtakarítás érhető el.
Tisztelettel: **NAGY JÓZSEF** kőfaragó mester,
BRASSÓBAN.

4820--907. ki. szám.

Pályázati hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizott-
sága Csikvármegye felsikri járásához
tartozó Gyimesbükk nagyközségben se-
gédjegyzői állás rendszeresítését enge-
délyezvén, arra ezennel pályázatot hir-
detek.

J a v a d a l m a z á s 1000 korona évi
fizetés.

Felhivom mindazokat, kik ezen ál-
lást elnyerni óhajtják, hogy szabály-
szerűen felszerelt folyamodványaik
hozzám folyó évi október hó 15-ig
nyujtsák be.

A választást Gyimesbükk közsé-
ben a községházánál folyó évi október
hó 17-én délelőtt 11 órakortartom meg.
Csikszereda, 1907. évi szeptember
hó 25-én.

Becze Imre,
főszolgabíró.

Faeladási hirdetmény.

Száva Kristóf birtokos, csikszépvizi
lakos, a saját tulajdonát képező **Barabás**
nevű erdőrészből 5907 darab mintegy
5400 köbméter haszon luczfenyőt zárt
írásbeli ajánlattal egybekötött szóbeli
nyilvános árverésen elad.

Az erdő gyimesfelsőlöki vasuti ál-
lomástól, — ahová mindenütt országut
vezet, — 7 kilométernyire fekszik.

Az árverés 1907. évi október hó
22-ik napján délelőtt 10 órakor fog
megtartatni Csikszépvizen saját iroda-
helyiségben.

Kikiáltási ár 37800 korona; bánat-
pénz ennek 10 százaléka.

A zárt írásbeli ajánlatokhoz, — melyek
árverés előtt beadandók — az ígért vétel-
árnak 10 százaléka bánatpénzképen kész-
pénzben vagy óvadékképes értékpápi-
rokban melléklendő.

A részletes árverési feltételek az
verés napjáig nálam betekintheők.

Csikszépviz, 1907. évi szeptem-
ber hó.

Száva Kristóf.

**KALACS
ALEXIN**

**LEGFINOMABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN PÓTOLJA A
TEA-VAJAT**

FŐZÉSNEEL, SÜTÉSNEEL, KIRÁN-
TÁSNÁL ÉS 25% SZAPORÁBB
NEM AVASODIK
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVÁ
CSAK E VÉDJEGYVEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT
!! FOGADJUNK EL!!

**KAPHATÓ-MINDEN FÜSZER
KÉRESKEDÉSBN**

Ültem folyó évi október hó 1-től Kapu-utca 46. sz. alatt nyílik meg

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy Brassóban, Lencsér 26. szám alatt ideiglenesen

SZÜCSMŰHELYT

nyitottam, hol kizárólag saját készítményű mindennemű női gallérok (boak) karmantyuk (mullok), szörme, krimmer és szövet sapkák a legújabb divat után a legolcsóbb árak mellett kaplatók.

Ugy a fővárosban, mint a külföldön szerzett tapasztalataim e téren abban a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legmészebb menő izléseknek a legpontosabban és legnagyobb megelégedésre megrendelés után eleget tudok tenni.

A fent említettek kivül készítek a legújabb divat után mindennemű szörme, női és gyermek-kabátokat, figarok és palétákat, egyzavál e szakmához tartozó összes czikkeket leggyorsabban pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett.

Cyisztán elválók bebeleléseket, promészeket, javításokat és átalakításokat.

Nálam vásárolt szörmeárk díjmentesen tisztítottak.

Beees pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelttel

Weiszfeiler Sándor,
8-52
pipere-szűrés.

Videki megrendelések a leggyorsabban lesznek eszközölve.

**KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG CSIK-SZEREDÁBAN
ÉS FIÓKINTÉZETE BÜKSZÁDON.**

A legelőnyösebb feltételek mellett nyújt kölcsönöket váltókra, kezések mellett és betáblázásokra.

Kölcsönt ad továbbá részvényekre, értékpapirokra, arany és ezüst zálogtárgyakra.

Foglalkozik idegen pénznemek beváltásával és minden bank-szerű dologgal.

Takarékbetéteket elfogad betéti könyveeskére és folyó számlára 4 1/2 százalékos kamatozás mellett, a 10 százalékos tokekamattal adót is az intézet fizeti.

Bármily bankszerű felvilágosítással a legkészségesebben szolgálnak a bank kirendelt közegei az intézet helyiségében.

A Standard életbiztosító társaság főügynökségét is az intézet kezeli.

Az igazgatóság.

A hatalom és ártatlanság keverékei az

ALBA BIVALYTEJKRÉM . . . ára 1 kor. 50 fil.

ALBA BIVALYTEJKRÉM SZAPPAN ára 1 kor. — fil.

ALBA BIVALYTEJKRÉM HÖLGYPOR ára 1 kor. 50 fil.

hatása gyors és állandó. — Dr. gróf Hugonay Vilma budapesti orvos szerint az **Alba bivalytejkrém** készítmények arc- és kézbőr finomítására, a szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására a legjobban ajánlható és legmegbízhatóbb szerek, melyek egy jóságos és láthatatlan tündér varázs erejével hatnak a rövid használat után is, rózsás színt és ifjú bajt kölcsönöznek az arcnak.

A legkiválóbb orvos szakértők véleménye szerint a kevésbbé szép nő arca is valósággal átszemlél ezen abszolút tisztaságú **Alba bivalytej készítményektől**. — Az **Alba bivalytejkrém** készítmények nem csak harmat finomságot és ruganyosságot kölcsönöznek az arcnak, hanem hideg, szél és nap ellen is a leghathatósabban megvédik. A krém és szappan egyforma jóhatású, a hölgypor pedig a krémre kitűnően tapad és az arcon felismerhetetlen. **2 krémet, 2 szappant, 2 hölgyport barmentve küld a készítő:**

**BALÁZSOVICH SÁNDOR KORONA GYÓGYSZERTÁRA
ÉS SZÉKELYFÖLDI TERMÉKEK SZAKLABORATORIUMA, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.**

Csikszeredában kapható a gyógyszerárakban, valamint Fekete Vilmos illatszer-raktárában.

Répati gyógysavanyu-

viz

naponta friss töltesben kapható:

Niszel Lőrincz

== és Testvére ==

☞ kereskedésében ☞

= Csikszeredában. =

17-52

Hatóságilag engedélyezett VÉGELADÁS

SZÉKELYHIDY SÁNDOR

női- és férfi-divat üzletében Csikszeredán.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletemet Csikszeredában felosztatom és azt egy nagyobb városba helyezem át, miért is a jelenleg raktáron lévő összes arumot gyári áron alul árulom el, valamint üzleti összes berendezéseimet, u. m.: acytelin világítást és alványokat a lehető legolcsóbban eladom.

A nagyérdemű közönség szives és számos látogatását kérve, az eddigi pártfogásukért pedig köszönetet mondva, vagyok kiváló tisztelttel

SZÉKELYHIDY SÁNDOR

Csikszereda, Apafi Mihály-utca 198. sz.

4-5

**A CSIKSZEREDAI TAKARÉKPÉNZTÁR
A HELYBELI TŐKÉK PÉNZINTÉZETE.**

ALAPITTATOTT 1883-BAN. ALAPITTATOTT 1883-BAN.

Betét állomány	egy millió korona.
Értékpapír készlet	350 000 kornna.
Tartalékalap	85 000 korona.
Alaptőke	200.000 korona.

Megtakarított tőkék biztos elhelyezése.

Kölcsönöket nyújt váltókra, hosszú lejáratú kötelezvényekre, tisztán és nyíltan felszámított legolcsóbb kamatra.

Betáblázásra adott kölcsönöknél a fél tetszése szerinti részletekben, vagy teljes egészében bármikor visszafizetheti a tőkét, anélkül, hogy e címen bármilyen néven nevezhető utánfizetésre volna köteles.

Más intézeteknél fennálló adósságokat a fél költsége és utánjárása nélkül kifizet és konvertál.

Előlegeket nyújt: értékpapirokra, sorsjegyekre és egyéb biztosított értékekre.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Vásárol és elad értékpapirokat, sorsjegyeket.

Bevall idegen pénzeket.

Folyószámla hitelt nyújt.

Elvállal megbízásokat és pénzbeszedéseket a helybeli piacra

Hivatalos helyiségei: saját házában, mindennap délelőtt 8 órától nyitva vannak.

Hazai gyártmányú különlegességek

valamint valódi angol, skót stb.

Gyapju szövetek.

Legnagyobb választék. Minták azonnal bérmentve.

LISCHKA JÓZSEF

posztóraktára

BRASSÓBAN.

4-7

Agrár Takarékpénztár r. t. csikszeredai fiókjintézete.

Jelzálogkölcsönöket nyújt 300 koronától kezdődőleg fél évi tőketörlesztést és kamatot magában foglaló részletfizetések ellenében 10-től 65 évig terjedő időre 4% alapkamaton. Magasabb kamatu előző kölcsönöket konvertál. Minden kölcsönt a leggyorsabban folyósít.

Lezámitól hat hónapig terjedő váltókat legolcsóbb kamattal.

Takarékbetéteket napról-napig 4%-kal kamatoztat és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Uj persely-betét rendszer.

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árakra.

Folyószámlai hitelt nyújt elfogadó biztosítékra.

Foglalkozik a bank- és pénzváltó-üzlet minden ágával, u. m. vásárol és elad a legmeltányosabb áron

értékpapirokat, sorsjegyeket, idegen pénzeket stb.

Elad sorsjegyeket csekély havi részletfizetésre (az első részlet lefizetése után a nyeresemény már a vevőt illeti.)

Szelvény beváltás. ☞ ☞ Osztálysorsjegyek föelárusító helye.

Utalványok és hitellevelek bel- és külföldre.

Elvállal törzsei megbízásokat és átutalásokat bármely piacra. Az intézet képviseli az ország legregőbb és legnagyobb „Triezi általános biztosító társaságát” és eszközöl tüzz-, üveg-, jég-, betörés-, élet- és baleset biztosításokat.

Butorvásárlók saját érdekükben cselekednek, ha egy látogatást tesznek * * *

FOGOLYÁN ENDRE

NAGY BUTORRAKTÁRÁBAN

SEPSI-SZENTGYÖRGYÖN.

Állandó raktár mindennemű divatos butorokban.

Különlegességek háromszéki butorkészítményekben.

Nagy szőnyegraktár.

Saját kárpitos műhely.

Jó hírnevű varrógépek.

FÉRFI ÉS NŐI DIVATRAKTÁR.

22-25

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.

Csikszeredán kapható: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.

41-